

La Sibilla

LA REVISTA DE FORTIÀ

Número 27 - Juliol 2026

Guia de serveis

Telèfons i adreces d'interès

Ajuntament

Telèfon	972 53 40 69
Ajuntament	ajuntament@fortia.cat
Alcaldia	alcaldia@fortia.cat
Web Ajuntament Fortià	www.fortia.cat
Instagram Ajuntament Fortià	@fortia_ajuntament
Facebook Ajuntament Fortià	Ajuntament de Fortià
Twitter Ajuntament Fortià	@ajfortia

Brigada municipal	602 638 200
Dispensari mèdic	972 53 41 88
Escola Pública Teresa de Pal·lejà	972 53 41 49

Emergències (telèfon únic)	112
Atenció ciutadana	012

Aeroport Girona-Costa Brava	972 18 66 00
Associació protectora d'animals i plantes	972 50 23 61
Consell Comarcal de l'Alt Empordà	972 50 30 88
Estació autobusos de Figueres	972 67 33 54
Farmàcia Àlex Espanyol	972 53 41 67
Gas butà Mallol Hermanas	972 50 31 03
Gas Natural	900 708 709 / 900 750 750
Hospital de Figueres	972 50 14 00
Hospital de Girona Dr. Trueta (Girona)	972 94 02 00
Hospital Santa Caterina (Salt)	972 18 25 00
Renfe (informació)	912 32 03 20

Horaris de serveis

Oficines municipals:

Dilluns, dimarts, dimecres i divendres
de les 11 h a les 14 h

Recaptació i gestió de tributs:

XALOC: Carrer Nou, 169 17600 Figueres
Telèfon: 972 501 365
altemporda@xalocgirona.cat

Serveis tècnics:

Hores convingudes (tecnic@fortia.cat)

Deixalleria:

Dimecres de 10 a 13 h
Per accés fora d'horari sol·liciteu targeta a l'ajuntament

Treballadora i educadora social:

Concerteu entrevista al 972 52 20 00
(Consell Comarcal de l'Alt Empordà)

NOTA: L'Ajuntament, com a editor d'aquesta revista, no s'identifica necessàriament amb la opinió que expressen els articles signats.

Prohibida la reproducció total o parcial de la revista sense autorització prèvia.

ABS FIGUERES

DISPENSARI MÈDIC FORTIÀ 972 53 41 88

INFERMERIA: **Dolors Golobardes**

ATENCIÓ CIUTADANA: **Joana Garcia**

METGE: **Pedro Aparicio**

HORARIS:

DILLUNS

Vila-sacra:
15.00 h - 17.00 h

Fortià:
17.30 h - 20.00 h

DIMARTS

Riumors:
10.00 - 12.00 h

DIMECRES

El Far d'Empordà:
8.00 h - 13.00 h

DIJOUS

Vila-sacra:
8.00 h - 13.00 h

DIVENDRES

Fortià:
8.00 h - 13.00 h

Telèfons dels altres centres:

Vila-sacra: 972 50 56 53
Far d'Empordà: 972 50 29 05
Riumors: 972 53 42 72
CAP Josep Masdevall: 972 50 23 64
CAP Ernest Lluch: 972 67 76 31

Per demanar hora programada trucar al **93 326 89 01** (cal tenir la targeta sanitària a mà) o per internet **programació de visites.gencat**.

Laborables fora dels horaris d'atenció podeu contactar amb el CAP Josep Masdevall o trucar al **112** per emergències.

Festius i cap de setmana podeu trucar a **112** per emergències o anar al Hospital de Figueres.

Sumari

Guia de serveis	2
Editorial	3
Informació municipal	4
Activitats	8
Ensenyament	20
Medi ambient	30
Història	32
Entitats	36
Parròquia	39
Entrevista	40
Salut	48
Art i cultura	50

La Sibil·la

LA REVISTA DE FORTIÀ - Número 27 - Juliol 2026

Edita:

AJUNTAMENT DE FORTIÀ

Producció editorial:
Gorbs Comunicació i Edicions SL

Coordinació periodística:
Carles B. Gorbs

Correcció:
Maragda C. Vallès

Disseny i maquetació:
Martí Riu

Foto portada:
Festa Major de 1987.
Autoria: Miquel Ruiz. Fons: *El Punt*.
CRDI. Arxiu Municipal de Girona.

Impressió: Impremta Pagès

DL: Gi-40-2001

Editorial

Un any més arriba la Festa Major de Sant Cels, un dels moments més destacats del calendari dels fortianencs i fortianenques. A les mans teniu un nou número de la revista, la qual és el reflex del batec del poble, dels seus veïns i de les seves associacions.

El recull d'activitats i les diferents col·laboracions mostren l'esforç d'un bon nombre de gent al llarg de l'any per fer bullir l'olla de la cultura, l'oci i l'esport per a tots els col·lectius i edats. En aquest sentit, l'equip de govern vol aprofitar aquest aparador per felicitar tots aquells que fan viure Fortià a través de totes les activitats promogudes al llarg de l'any i que han de servir per esperonar a més gent a participar-hi i involucrar-s'hi. I quina millor manera que participar activament de la Festa Major de Sant Cels en els diferents actes programats.

Tots els membres de l'equip de govern esperem que tingueu una bona Festa Major!

**Francesc Brugués, Marc Rodrigo,
Pol Meseguer, Joan Ventura,
Albert Brugués, Joan Valls i Sergi Bosch**

Casal Miquel Ruiz

Aquesta primavera es va pintar l'interior i l'exterior del Casal Miquel Ruiz després de vint-i-dos anys de la seva inauguració. La pintura exterior es va canviar per seguir una gamma de colors similars a la del Dispensari Municipal. A l'interior, a banda de la pintura, es va aprofitar per reorganitzar l'espai interior, posar al dia els elements de seguretat i treure les reixes metàl·liques per aconseguir més claror i obertura cap a l'exterior. A més a més, s'ha retolat l'equipament amb el nom de Miquel Ruiz Avilés, tal com també s'ha fet amb la Piscina Municipal Emma Feliu. Pròximament, també s'aniran instal·lant els rètols al Dispensari Municipal i a l'Escola Teresa de Pallejà.

Ajuntament vell

Un cop traslladat el consistori a la Casa Gran, l'antic Ajuntament ha passat a tenir altres usos. Ara mateix l'AFA de l'escola hi té un despatx i s'hi han fet algunes reunions d'entitats o cursos d'informàtica i mòbils per a la gent gran. A més a més, durant els treballs de pintura al casal, els avis hi van anar a fer les seves activitats de lleure.

Més endavant, l'antiga casa de la vila tindrà més usos.

Curs d'informàtica a l'antic Ajuntament.

Asfaltatge

El mes de setembre es va asfaltar la part antiga dels carrers de Salvador Dalí, de Pep Ventura, de Narcís Monturiol i la totalitat de Josep Pla. El mal estat del ferm en aquest espai era una rèmora que feia temps que s'arrossegava i d'aquesta manera tot el sector té l'asfalt en correcte estat. És una actuació que haurà d'anar-se fent en altres sectors de la població on l'asfalt ja té una bona colla d'anys.

Uns dies després es va asfaltar el camí que mena cap a Riumors des del Cementiri. L'actuació enllaça el camí asfaltat que ve del polígon fins al tros de camí ja asfaltat al terme de Riumors. D'aquesta manera, es millora el trànsit rodat dels veïns amb la connexió cap a la carretera de l'Escala i s'evita el pas d'un bon nombre de cotxes pel carrer Major i la plaça.

Antena de telefonia

Després d'anys de gestions, per fi s'ha instal·lat una antena repetidora de telefonia al costat de la Deixalleria Municipal. El mes de maig va començar a funcionar amb antenes de l'empresa Movistar. Si teniu contractats els serveis d'aquesta empresa o empreses afins, veureu que la cobertura mòbil ha millorat. A partir d'ara serà voluntat de la resta de companyies telefòniques sol·licitar la instal·lació dels seus equips en aquesta infraestructura de l'empresa American Towers.

Modernització de la xarxa d'aigua amb la instal·lació de comptadors intel·ligents amb telelectura

L'Ajuntament de Fortià iniciarà aquest any els treballs de substitució de la totalitat dels comptadors d'aigua del poble per 360 unitats de nous dispositius tecnològics equipats amb sistema de telelectura. Aquesta actuació suposarà un salt qualitatiu en la modernització de la xarxa de subministrament local, millorant l'eficiència i la sostenibilitat del servei.

El projecte de sectorització i renovació de comptadors domiciliaris amb telelectura de comptadors sectorials i domiciliaris es va licitar per un import total de 213.323,50 euros, dels quals l'Agència Catalana de l'Aigua en subvenciona 145.385,36 euros.

Model de comptador que s'instal·larà a cada domicili.

Finalment, les feines d'instal·lació s'han adjudicat a l'empresa Aquatec Soluciones Medioambientales SAU del grup VEOLIA per un import 129.414,62 euros. Per tant, la part subvencionada variarà.

Les tasques es duran a terme entre els mesos de juliol i octubre i el personal de l'empresa anirà degudament acreditat. La telelectura permetrà digitalitzar el consum d'aigua del poble. Entre els seus principals avantatges destaquen la capacitat de detectar possibles fuites o anomalies a la xarxa amb molta més rapidesa, optimitzar el rendiment del servei i promoure una gestió altament sostenible dels recursos hídrics en l'actual context climàtic.

621 489 400 // Plaça Catalunya, 12 - FORTIÀ
 @labutidefortia

Ronda Sud, 17 - Figueres - 972 677 284

GUARDERIA CANINA
 SERVEI VETERINARI 24 HORES
 SERVEI A DOMICILI

Regina Plaza
 DIRECCIÓ

Urb. Vinça Gran Parcela 172
 FORTIÀ 17469 (Girona)
 Tel. 972 53 43 81 Mòv. 646 85 31 56
 Núcl. Zoològic G/2020/001
 regina.caniniwen@hotmail.com

A reveure, Elisenda!

Aquest mes de maig, la secretària municipal, la fortianenca Elisenda Turias Causa, va jubilar-se després de prop de quaranta anys de servei al municipi. Uns anys de moltes vivències, canvis legals i tecnològics que es van cloure amb un acte de reconeixement a la Casa Gran amb la presència d'antics companys, els companys actuals de la corporació, polítics actuals i anteriors, així com col·legues de professió, professionals diversos i amics de l'homenatjada.

Uns mesos abans l'Adrià Ginesta Prat, el nou tècnic d'administració general i nou secretari accidental, va guanyar les oposicions convocades per ocupar aquesta nova plaça en l'organigrama municipal i, a partir d'ara, serà el secretari accidental en substitució de l'Elisenda Turias. A més a més, a finals d'any l'arquitecte municipal Xavier Moner va plegar i va ser substituït per l'arquitecta Adela Geli.

La donació de Joan Gelada

Enguany el poble ha rebut un regal inesperat per part del veí Joan Gelada. El senyor Gelada ha donat al municipi un terreny de prop de 700m² entre els carrers d'Antonio Machado i de Federico García Lorca. En aquest espai és previst de fer-hi un espai públic per al gaudi dels veïns. Més endavant, es farà publicitat de com serà el projecte. L'equip del govern, en nom de la població, volem agrair a Joan Gelada aquest gest cap a la població. Per aquest motiu, la plaça serà anomenada amb el seu nom en senyal de gratitud.

Detall de la parcel·la donada (mides aproximades).

Les activitats de joventut

Aquest ha estat un curs amb moltes propostes d'activitats i experiències per als i les joves del municipi, amb propostes culturals, lúdiques i educatives que s'han programat amb l'objectiu de fomentar la participació i la convivència.

Des de tallers oferts pel servei de LudoteKa Jove itinerant (pizzes, maquillatge de por per Halloween...), a la sortida a Port Aventura, a activitats més dirigides a les famílies d'adolescents.

Amb motiu de la diada de Sant Jordi es va organitzar l'activitat "Contes de nenes i dones que se salven soles" en què petits i grans van poder gaudir d'històries en clau d'Igualtat. En aquest sentit, també es va dotar a l'escola d'una biblioteca feminista, amb una vintena de llibres per a infants i adolescents.

La mateixa setmana vam poder gaudir amb les autores Elena Crespi i Sílvia Catalán, de la presentació del llibre *I ara què li dic?* que forma part d'aquesta biblioteca. La trobada va despertar l'interès per la temàtica i va generar un espai de conversa molt enriquidor entre les persones assistents.

Durant la primavera, un grup de joves va participar en una sortida a Port Aventura, una experiència molt es-

perada que va combinar diversió, convivència i noves vivències. La jornada va ser tot un èxit i va permetre compartir una estona diferent amb joves d'altres municipis.

Al juny es va portar a terme una sessió de cinema a la fresca amb el visionament de diferents curtsmetratges sota el títol "Petites històries, grans revolucions: dones contra l'estigma", dirigida especialment a públic adolescent i oberta a tota la població.

L'última setmana de curs va tenir lloc la II Trobada de 6è, una jornada destinada a facilitar el coneixement entre els alumnes que el curs vinent compartiran institut a Castelló d'Empúries. Mitjançant dinàmiques i activitats conjuntes, els participants van poder començar a establir vincles i afrontar amb més confiança aquesta nova etapa educativa.

L'arribada de l'estiu també ha vingut acompanyada de noves propostes amb activitats pensades per oferir espais de trobada, participació i lleure a les persones adolescents del municipi els dimarts i dijous a la tarda. Durant el mes de juliol podran gaudir de tardes de LudoteKa Jove, un taller d'estampació de samarretes i totebags i la Trobada Comarcal d'espais i casals joves.

Al següent enllaç podreu inscriure-us gratuïtament a les activitats:

https://docs.google.com/forms/d/1XnPz0mSk5T2w7pbCQWZjFqRW0F3i05X1C_w710FF8/viewform?edit_requested=true

Des de l'Ajuntament us volem desitjar que descansu del curs escolar i que gaudiu a màxim d'aquest estiu que estrenem.

FESTA MAJOR DE SANT CELS 2025

La Festa Major de Sant Cels es va celebrar del 22 al 27 de juliol de 2025.

Entre les activitats programades va haver-hi música per a totes les edats, cultura popular, vermutada, sopar popular, sardanes, havaneres, titelles, donació de sang i molt més.

Aquesta festa major va ser organitzada per l'Ajuntament de Fortià i la col·laboració de la Diputació de Girona, Amics de la Vespa de Fortià, CE Fortià, La Botiga de Fortià i l'Oficina Jove de l'Alt Empordà.

Detallem un recull fotogràfic.

XVIII SANT SILVESTRE

L'any 2025 es va tancar amb una gran participació en la XVIII Sant Silvestre fortianenca amb un total de 235 participants a peu i en bicicleta. La cursa, la més patxanguera i esbojarrada de l'Empordà, ja comença a ser tota una tradició per als fortianencs i molts veïns d'altres pobles

del contorn que la veuen com una oportunitat per fer lloc per al sopar de Cap d'Any. En aquesta ocasió, per primera vegada, es va començar des de la plaça de l'Església i abans, durant i després de la prova hi va haver un molt bon ambient. Si algú vol sumar-se a l'organització de l'acte per a aquesta Sant Silvestre de 2026 que no dubti a contactar amb en Joan Valls, el regidor d'Esports!

EL CAMPAMENT REIAL: UNA NOVA TRADICIÓ QUE NEIX AMB ÈXIT I IL·LUSIÓ

Som un poble petit, però capaç de crear moments màgics que deixen empremta. El passat 3 de gener vam escriure una nova pàgina en la nostra història col·lectiva amb la posada en marxa del primer Campament Reial, una iniciativa que va superar totes les expectatives i que va ser acollida amb entusiasme per part de veïns i veïnes.

Des de primera hora, el campament es va convertir en un espai ple de vida, somriures i nervis continguts. Les famílies van apropar-s'hi amb il·lusió, i els infants, els veritables protagonistes, van poder viure una experiència única: lliurar les seves cartes al patge reial, compartir els seus desitjos i descobrir, de ben a prop, una part de la màgia que envolta l'arribada dels Reis d'Orient. Per a molts, va ser un moment emocionant i inoblidable, una vivència que va anar molt més enllà d'una simple activitat de Nadal.

L'encant del Campament Reial no va venir només de la gran participació, sinó també de l'ambient especial que s'hi va crear i de les activitats preparades per als infants que contribuïen a mantenir viva la il·lusió durant tota la tarda. En aquest sentit, la implicació dels voluntaris i col·laboradors va ser essencial per fer possible una experiència tan acollidora i plena de màgia.

Activitats

L'excel·lent resposta i les nombroses mostres d'afecte i satisfacció rebudes ens omplen d'orgull i ens encoratgen a continuar treballant en aquesta línia. El Campament Reial neix amb la voluntat de consolidar-se com una nova tradició del nostre poble, una cita esperada que complementi i enriqueixi les festes nadalenques i que encara porti màgia a les noves generacions.

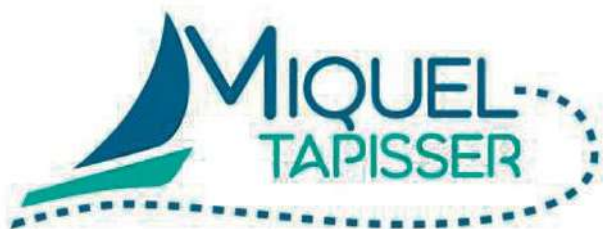

Aquest primer Campament Reial tampoc no hauria estat possible sense el suport i la col·laboració de l'Ajuntament, i difícilment podríem trobar un emplaçament millor que l'entrada de la Casa de la Vila per acollir aquesta iniciativa. La seva ubicació privilegiada i el seu caràcter emblemàtic van contribuir a crear un escenari immillorable per donar la benvinguda als infants i a les seves famílies, convertint l'espai en un punt de trobada ple de caliu i esperit nadalenc.

El Campament Reial és només el començament d'una història que volem continuar escrivint junts, fent créixer les nostres tradicions i reforçant aquells valors que ens uneixen com a poble. Amb la mateixa il·lusió amb què ha nascut aquesta iniciativa, esperem poder-la veure créixer i consolidar-se durant molts anys.

LA COMISSIÓ DE REIS DE FORTIÀ

miqueltapisser@gmail.com
telf. 649 226 350 · FORTIÀ
TAPISSERIA NÀUTICA

ASSECADOR DE L'EMPORDÀ

639 339 333
Ctra. GI-8594, km 2

FORTIÀ (Girona)

LA CAVALCADA DE REIS: UNA CITA QUE UNEIX GENERACIONS

El 5 de gener, com marca la tradició, el nostre municipi va tornar a rebre Ses Majestats els Reis d'Orient en una cavalcada que va omplir els carrers de llum, emoció i expectació. Any rere any, aquesta celebració es consolida com un dels moments més destacats del calendari nadalenc, reunint famílies i veïns en una jornada molt especial.

Des de molt abans de l'arribada de la comitiva reial, l'ambient ja feia evident la importància d'aquesta cita. Els infants esperaven amb impaciència, els ulls plens d'il·lusió i els fanalets encesos, mentre compartien els seus desitjos i especulaven sobre si els Reis haurien rebut les seves cartes. Aquesta barreja d'emoció, esperança i innocència és, sens dubte, una de les essències més boniques i entranyables de la cavalcada.

Quan finalment Ses Majestats van arribar, l'alegria i la màgia van omplir cada racó del poble. La proximitat amb els Reis crea cada any un ambient únic, carregat de simbolisme i tradició. És en moments com aquests quan pren més sentit la força de la nostra comunitat: un poble que manté vives les seves tradicions, que comparteix valors i que transmet la il·lusió de generació en generació.

Enguany, aquesta celebració ha tingut un significat afegit gràcies a la incorporació del Campament Reial, celebrat dies abans. Aquesta nova proposta ha contribuït a enriquir la programació nadalenca i ha permès crear una experiència més completa al voltant de l'arribada dels Reis d'Orient, establint una connexió natural entre els diferents actes organitzats.

Volem donar les gràcies a l'Ajuntament que, un any més, ha donat suport a la celebració d'aquesta festa tan estimada. La seva col·laboració, juntament amb la tasca dels voluntaris i totes les persones implicades en l'organització, és fonamental per mantenir vives les nostres tradicions i oferir activitats de qualitat a la ciutadania.

La cavalcada de Reis continua sent una de les celebracions més arrelades del nostre municipi, un patrimoni col·lectiu que forma part dels records compartits de moltes generacions. Gràcies a l'esforç i la implicació de tothom, aquesta cita continua creixent i adaptant-se als nous temps sense perdre l'essència que la fa tan especial.

LA COMISSIÓ DE REIS DE FORTIÀ

FESTA MAJOR DE SANT JULIÀ I SANTA BASILISSA

Els dies 10 i 11 de gener de 2026, Fortià va celebrar la seva Festa Major d'Hivern amb un programa variat que va combinar esport, música, cultura i tradició popular. Dissabte arrencarà amb el V Campionat d'Escacs Internacional, seguit de la presentació dels equips del CE Fortià i un partit de futbol al Camp Municipal contra el FC Vilamallà. A la tarda, les famílies van poder gaudir dels jocs de fusta i, a la nit, el sopar popular va donar pas a una festa ben animada amb el concert de Set de Copes i la sessió #RadioCassetteNight.

Diumenge es va encetar amb una visita guiada a la Casa Gran, espai renaixentista emblemàtic del municipi i, posteriorment, va tenir lloc l'ofici solemne amb acompanyament de la Cobla Vila de la Jonquera, que va continuar amb una ballada de sardanes a la Plaça Catalunya. El futbol va tornar a ser protagonista amb un altre partit del CE Fortià, i la festa es va culminar amb un concert i ball amb La Chatta al Centre Agrícola Social.

CARNAVAL

El 28 de febrer es va celebrar una de les jornades més festives de l'any amb la celebració del Carnaval 2026. L'esdeveniment va aplegar veïns, veïnes i visitants de totes les edats en una diada marcada per la xerinxola i les disfresses originals.

La tarda va començar amb una xocolatada i rua pels carrers del poble, aquest any amb inici a la plaça de l'Església i passant pel carrer de la Unió

amb l'acompanyament de la Xaranga Bufo Tramuntana. Al Centre Agrícola els més petits (i també els grans) s'ho van passar d'allò més bé amb l'espectacle d'en Jordi Patxecu. Després es va sopar, amb la barra a càrrec dels joves de Fortià i la música amb el DJ Pere Tell. A la nit el grup de versions Els Perduts de Sant Esteve dels Roures va fer ballar a la gent fins a la matinada, que es va cloure amb el DJ Mad Vila.

LA VOLTA CICLISTA A CATALUNYA PASSA PER FORTIÀ

El 24 de març de 2026 els ciclistes i la caravana de la Volta van passar per Fortià, per segon any consecutiu, en l'etapa per terres empordaneses de Figueres a Banyoles. En aquesta segona etapa de la prova van fer un total de 167,4 km i el vencedor va ser el danès Magnus Cort. L'expectació pel pas de la volta ciclista va ser alta i molts veïns van animar de valent als esportistes des del

carrer de Castelló fins a l'avinguda Diputació. La cruïlla amb els Pradells va ser la més concorreguda. No hi van faltar tampoc els alumnes de l'Escola Teresa de Paldejà, que no es van voler perdre la cursa més important del nostre país. Els ciclistes van travessar el poble venint per la carretera de Castelló en línia recta fins a la carretera de la Pireta. Us en deixem un recull fotogràfic.

FOTOS: FRANCESC BRUGUÉS MASSOT I POL MESEGUER BELL

ENTREPOBLES 2026

El 10 de maig a Llançà es va celebrar la segona cursa Entrepobles de la comarca. Es tracta d'una cursa per equips formats per veïns del mateix poble, que porten una samarreta personalitzada de la població. Fortià va tenir una molt bona participació amb veïns de totes les edats. Fins i tot es va organitzar un autocar per facilitar el trasllat a Llançà de la cinquantena de veïns i veïnes participants. Va ser un matí ple de calor i diversió per a tots aquells que van participar-hi. Esperem que l'any que ve torni a tenir tan bona acollida i sumem més dorsals amb la samarreta de Fortià.

XVII HOMENATGE A LA GENT GRAN

El 17 de maig es va celebrar la dissetena edició de l'Homenatge a la Gent Gran de Fortià. Al matí es va fer una missa amb acompanyament de la cobla Foment del Montgrí i amb la presència del bisbe de Girona, fra Octavi Vilà. Tot seguit es va fer una foto de tots els presents per al record de la diada i es van ballar sardanes per part

dels assistents. Acabada la ballada, la gent gran i acompanyants es van dirigir al Centre Agrícola Social per fer el vermut, el dinar, l'entrega de detalls i el berenar. En acabat, Josep Soler va amenitzar el ball. Com cada any, agraïm la col·laboració de la Fundació la Caixa, Ciments Miquel, Congelats Salma, Charito 1953 i Casa Fortià.

Recollim, transportem i gestionem tot tipus de residus, amb responsabilitat, proximitat i eficàcia.

Un únic gestor per a totes les necessitats del teu negoci.

Més de 30 anys al vostre servei

Sersall, el teu aliat en la gestió integral de residus industrials.

Pol. Ind. El Pla s/n - 17486 Castelló d'Empúries (Girona) T· 972 158 742 - info@sersall.com

L'ART, LA TRADICIÓ I LA UNIÓ VEÏNAL OMPLEN DE COLOR LA PLAÇA DE L'ESGLÉSIA PER CORPUS

Un any més, i ja s'ha convertit en una tradició al nostre calendari, la plaça de l'Església s'ha transformat en un autèntic mosaic de colors, racons florits i germanor. La diada de Corpus ha tornat a ser un èxit rotund de participació i assistència, demostrant que quan el poble es mou unit, el resultat és senzillament espectacular.

El gran motor d'aquesta celebració ha estat, de nou, la Colla de Corpus. Gràcies a la seva implicació, planificació i a les hores extres robades al son, la plaça va despertar mudada amb unes catifes de colors i racons guarnits, que van deixar bocabadats a grans i petits.

La benvinguda a aquest recinte màgic la donava, com ja és costum, la gran catifa de l'entrada de la plaça, un disseny imponent que obria el camí i convidava tothom a entrar i gaudir de l'espectacle visual que l'esperava més endavant.

Al bell mig de la plaça, captivant totes les mirades, s'alçava el disseny central. Enguany, la Colla ha sorprès tothom amb un calze completament original, que combinava una geometria perfecta amb una harmonia de colors que demostra el salt qualitatiu i artístic que es va superant edició rere edició.

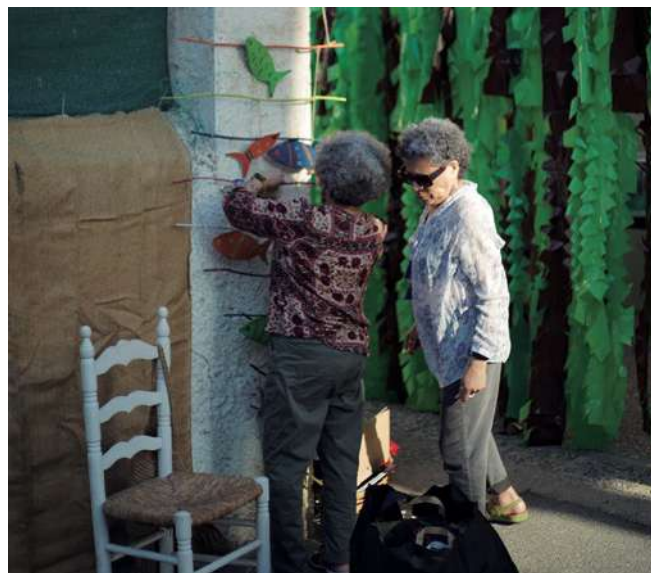
Un altre dels espais vius i alegres de la jornada va ser el de les catifes de cargols, de flors i la bassa de granotes, elaborades amb un entusiasme encomanadís pels infants de la mateixa Colla de Corpus. Aquests petits grans artistes van demostrar que el relleu generacional de la festa està assegurat.

A més, la festa d'aquest any ha comptat un any més amb la participació de l'escola del poble. Els alumnes van ser els encarregats de donar vida a l'espai dedicat als cargols, aportant el seu toc únic, imaginatiu i fresc a la celebració, connectant així la creativitat dels alumnes amb la cultura viva del poble.

Activitats

Des d'aquestes línies, volem fer arribar un agraïment immens a la Colla de Corpus, a l'Ajuntament de Fortià, a l'escola, als voluntaris i a tots els veïns i veïnes que, ja fos posant sal, decorant racons, triant flors o simplement passejant i valorant la feina feta, van fer possible un Corpus inoblidable a Fortià.

TICA MATEU
Membre de la Colla de Corpus

FRUITES
HURTÓS

Ctra. Nacional II Km 9-A - Hostalets de Llers

TEL: 972.505.676 | info@fruiteshurtos.com | www.fruiteshurtos.com

Un curs farcit d'activitats

LES AULES DE L'ESCOLA 2025- 2026

Per començar, us presentem l'alumnat, les mestres i el mestre d'aquest any. La temàtica de les classes ha estat la fauna de l'entorn de Fortià, per això veureu que tots som animalons.

I1 i I2

Classe de les formigues

Darrere: Mae B, Esther R, Sílvia S, Ylena D, Eugeni E. Mig: Neizan G, Joni D, Jan M, Adam E. Davant: Jan B, Unai A, Lia L, Sara-Wendy M, Daina A, Liya G, Lia G.

I3

Classe de les tortugues

Lucía B, Pau M, Xènia C, Liam P, Lucí G, Brielle C, Daisy P, Sílvia A.

I4 i I5

Classe de les tortugues

Darrere: Chloe B, Ona F, Blanca P, Joel B, Sílvia L, Martina S, Anna G. Davant: Marc F, Blai P, Kilian M, Aina, Bruna, Theo, Otger.

PRIMER i SEGON

Classe de les papallones

Darrere: Susana O, Salvi M, Ivelisse F, Juan V, Eñaut S, Èrika P. Davant: Núria F, Max G, Chloe A, Arlet P, Queralt F, Nil B, Yana V, Carlota T, Mercè O.

TERCER i QUART
Classe de les daines

Darrere: Josep B, Ivan W, Emma B, Mar R, Kendra V, Inès R, Katia C, Cels B, Jordi V, Iona Ll. Davant: Logan C, Martin K, Iona B, Baldiri F, Aritz M, Aleix V, Max G i Gael B.

CINQUÈ i SISÈ
Classe dels xoriguers

Darrere: Sònia S, Liam B, Jofre M, Jofre V, Júlia V, Sílvia A, Irati S, Elna B, Alèxia Martina T, Martina A, Lúcia F, Cati S. Davant: Unai M, Luka G, Thimofii V, Júlia E, Itzel B, Andrea E, Carla G, Oriol B, Marc C, Mercè R, Brahja V.

PARTICIPACIÓ AL CONCERT SOLIDARI NADAL 2026

Per ajudar a recaptar fons per la Marató de TV3 dedicada a la divulgació i l'impuls de recerca del càncer, el Centre d'Estudis musicals Pep Ventura, dirigit

per en Pere Puig, va organitzar un concert solidari a Fortià. Els alumnes voluntaris de cicle mitjà i superior de l'escola Teresa de Pal·lejà van cantar dues cançons tots sols i un cant final juntament amb la coral UNED sènior del Centre de Formació Integral Ferran Sunyer, alumnes del Centre Pep Ventura, el Cor de Cambra Estem d'Acords i cantants de Fortià com la Carme Castelló.

Per arrodonir l'acte i poder recollir més fons es van fer activitats de l'AFA, exposició de quadres de l'escultor i pintor fortianenc Frank Carbonell i venda de detalls nadalencs.

WORLD OF DESIGN

Euro Mobile
de bru

+34 972 503 962
+34 972 503 966
www.euromoblebru.com
info@euromoblebru.com

MOBILIARI I COMPLEMENTS

Ctra Figueres - Roses, km 33,5
17469, Fortià (Girona)
Apartar de correus, 170
17487 Empuriabrava

L'ESCOLA I FRANK CARBONELL

L'any 2018 els docents i els 88 alumnes vam fer un intercanvi artístic amb Francesc Carbonell i, d'aquest fet, en van sortir dues obres artístiques col·lectives: "La Reina de Fortià & Air Baby. 17-18" i "60 Cares".

La Reina de Fortià & Air Baby.

Aquest any, aprofitant l'exposició que l'autor va fer al Centre Agrícola els mesos de desembre i gener per ajudar a recaptar fons per la Marató de TV3, a l'escola vam descobrir altre cop la seva obra, la seva manera de treballar, els materials que utilitza... i vam intentar fer el mateix. Imitant el seu estil, els alumnes de 13 a 6è van fer una escultopintura individual inspirada en l'obra de Francesc Carbonell. El dia 15 de desembre de 2025 l'autor va venir a veure aquestes obres i també ens va acompanyar a veure la seva exposició explicant-nos i responent-nos totes les obres i preguntes que van sorgir. Va ser molt interessant i enriquidor!

Després de l'exposició, Francesc Carbonell va fer un regal a l'escola: "Firmament 03 18XII. 88a". L'autor explica que és l'expressió del record que té de l'experiència viscuda a l'escola l'any 2018 i que és l'obra que tanca la trilogia.

60 Cares.

Francesc Carbonell a l'escola.

Firmament.

NADALES PEL POBLE

Bianualment, també organitzem una cantada de Nades pel poble. Aquest any ens vam atrevir a anar tota l'escola en pes a cantar pels carrers i places portant nades catalanes, estrangeres i altres a tothom qui ens volgués sentir!

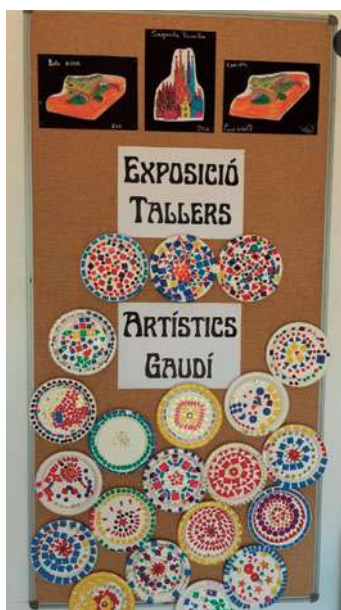

ANTONI GAUDÍ

El 7 de juny de 1926 mor Antoni Gaudí atropellat per un tramvia. A l'escola també hem commemorat els cent anys d'aquest fet tràgic treballant l'obra, llegint la vida, documentant-nos del perquè de la seva rellevància i creant les nostres obres.

Un taller d'arts escèniques, un d'arquitectura en miniatura i un de xemeneies. Aquí teniu el que ha sortit

inspirant-nos com Gaudí en la natura, la seva tècnica de trencadís i la seva originalitat arquitectònica.

JOCS FLORALS

Com cada any hem organitzat uns Jocs Florals a l'escola, però aquesta vegada els hem fet de "Poesia Revelada". A partir d'una pàgina d'un llibre vell, es busquen aquelles paraules soltes que ens inspirin poesia i es tapa la resta o es decora amb un dibuix que tingui relació amb allò que volem dir.

Els alumnes més petitons han fet dibuixos i rodolins. Aquí teniu els guanyadors!

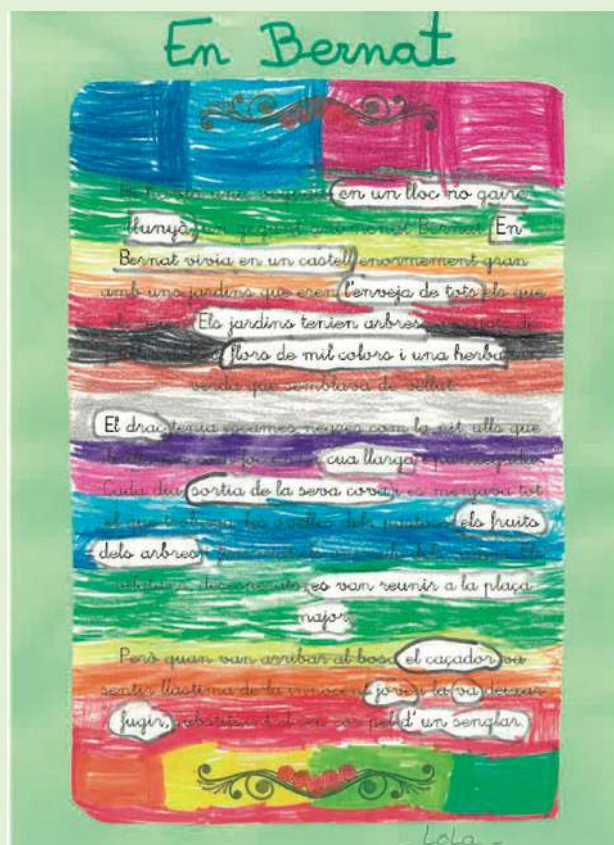
Dibuix. Guanyadora 13 Brielle Campà.

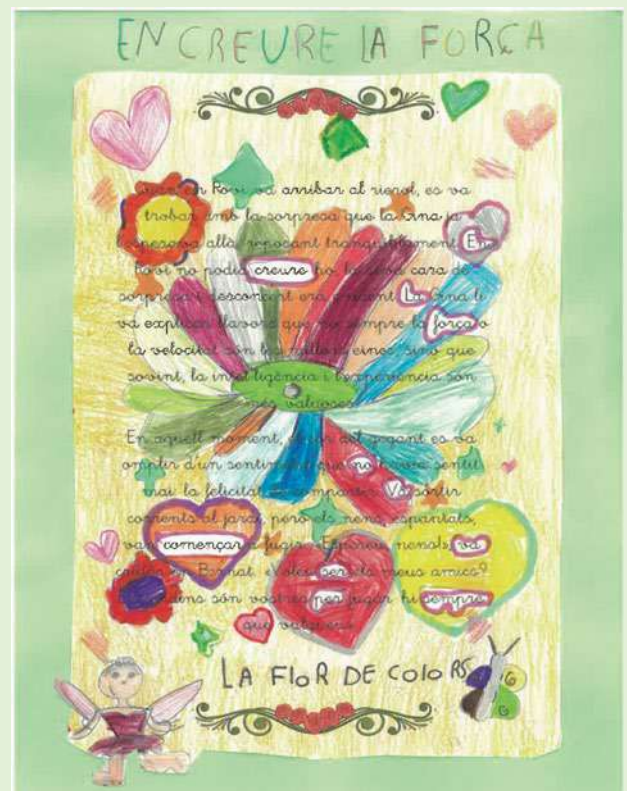
Dibuix. Guanyadora 14 Aina Comas.

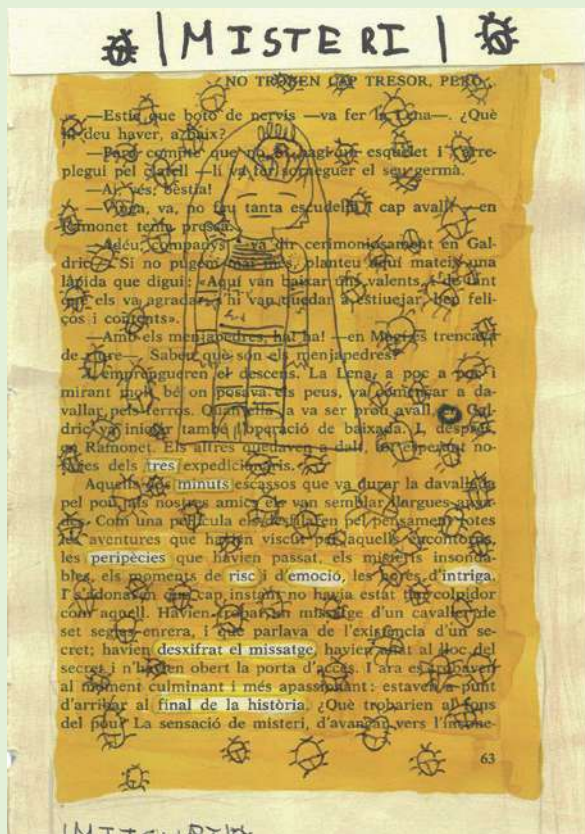
Rodolí. Guanyadora 15 Martina Santiago.

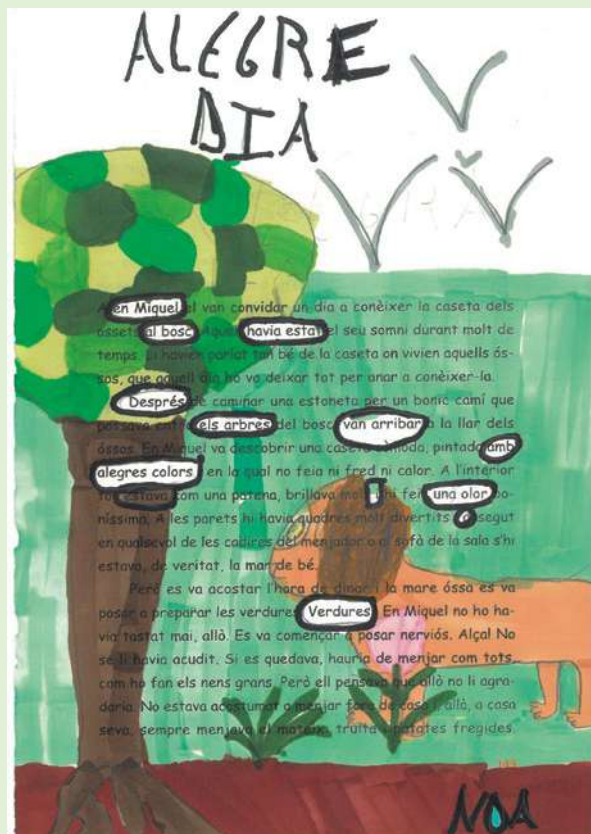
En Bernat. Guanyador 1r Arlet Puigmal.

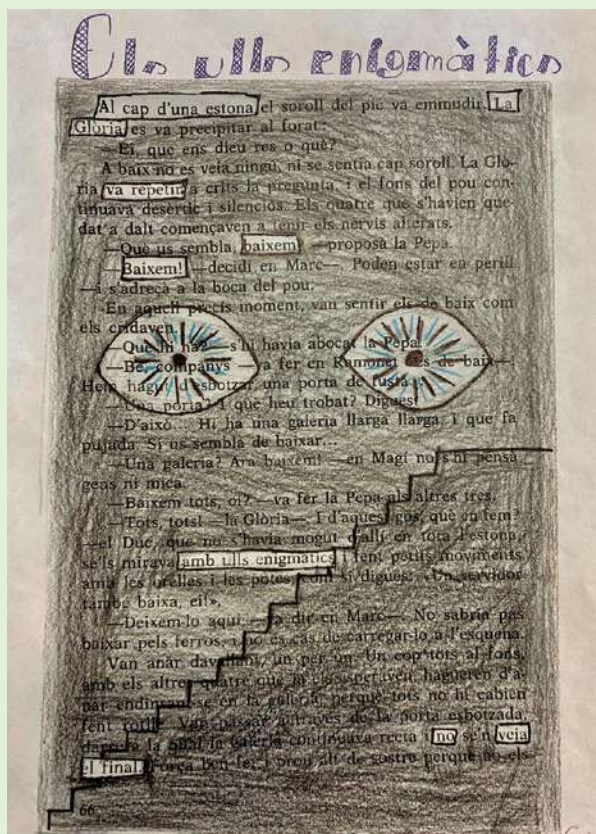
Creure en la força Guanyadora 2n Ivelise Faggioni.

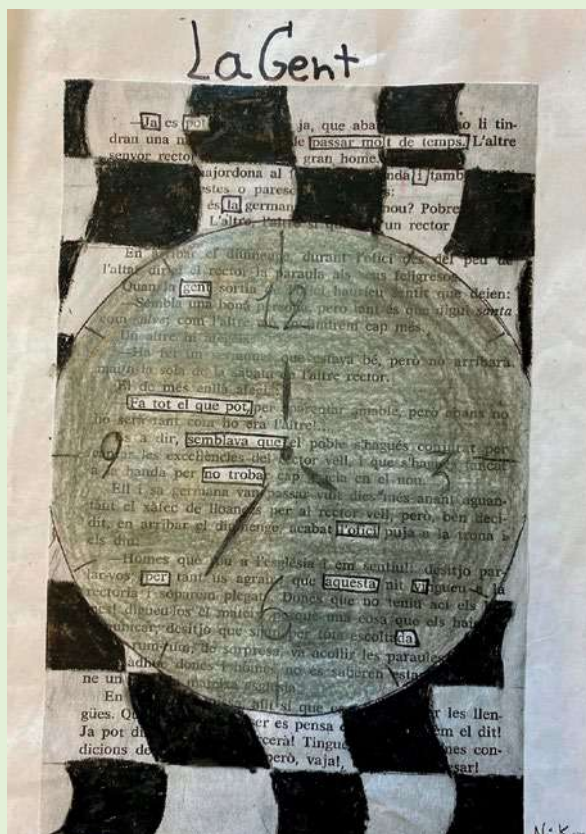
Misteri Mitsuri. Guanyadora 3r Iona Belda.

Alegre dia. Guanyadora 4t Kendra Vilches.

Els Ulls Enigmàtics. Guanyador 5è Marc Casas.

La Gent. Guanyadora 6è Brahja Velasquez.

LA GENT GRAN I L'ESCOLA

«Les arrugues de la vellesa formen els escrits més bells de la vida, aquells sobre els quals els infants aprenen a llegir els seus somnis.» (anònim)

A l'escola volem aprofitar la diferència generacional per aprendre, compartir i gaudir. Per això cada any intentem fer activitats amb la gent gran del poble.

L'alumnat de cicle mitjà fan grups barrejats amb gent gran i resolen un *Scape Room* (joc de pistes), sort n'hem tingut de l'experiència de la gent gran i que els més joves tenien coneixement de noves tecnologies...

Scape Room.

Fem la volta petita, una caminada d'infants i gent gran que acaba al Centre Agrícola i Social amb un ball, una poma i una motxilleta! Tot un èxit!

Amb les i els alumnes de cicle superior van ballar els "Pajaritos", un vals, la Macarena... i al final una sardana a ritme de Coti per Coti. Compartir balls i música va ser tot un èxit!

Caminada.

ART PEL POBLE

L'art ens agrada molt a l'escola i aquesta vegada l'hem volgut compartir. Dins la Situació d'Aprenentatge del Poble, l'alumnat de cicle inicial va preparar una petita exposició d'art al carrer. Cada alumne/a va pensar

què volia dir sobre el poble de Fortià i va fer una mini obra d'art per ser exposada a l'aire lliure, als carrers de Fortià, amb el seu títol i la seva explicació. Si la vau veure, esperem que la gaudíssiu!

LECTURA EN VEU ALTA

Cada any l'escola participa en el Certament de Lectura en Veu Alta. Els alumnes de cicle mitjà i superior es preparen un text per llegir en veu alta a la classe. Les mestres i els alumnes avaluen sobre la base d'uns criteris molt clars i d'aquí surten dos o tres representants per llegir a davant de tres mestres de l'escola. Elles decideixen qui va a Figueres per representar l'escola. Aquest any van ser la Inès Rosillo de Cicle Mitjà i l'Elna Brugués de Cicle Superior.

D'aquesta final comarcal, en va sortir escollida l'Elna que, uns mesos més tard, a mitges colònies, va haver d'anar a Palafrugell a les finals provincials. Allà, amb els nervis, però amb un text ben preparat, va sortir a llegir a davant de tot un auditori i va sortir guanyadora d'entre els finalistes de totes les comarques gironines.

El 17 de juny de 2026 va anar a recollir el premi del Certamen de lectura en veu alta a Barcelona, a

l'Auditori Illa. Allà va viure un esdeveniment literari ben interessant, va poder recollir el seu premi i va veure recompensat el seu esforç. L'escola Teresa de Pallejà n'està molt orgullosa!

PROJECTE ALESAULES

Al llarg d'aquest curs els alumnes de Cicle Mitjà (3r i 4t de Primària) hem participat en el Projecte AlesAules com a treball d'investigació d'Escola Verda. És el segon curs que hi participem i ha estat un èxit: ens han donat el premi juntament amb sis escoles més sobre el projecte fet en xarxa.

Aquest projecte és una prova pilot que busca **apropar el coneixement de les abelles silvestres a l'alumnat de primària** d'una manera innovadora: fent observacions directes, que aprenguin a agafar dades científiques i contribueixin a la conservació dels pol·linitzadors.

L'alumnat participa activament en localitzar els hàbitats on es poden trobar aquests insectes i, amb l'ajuda d'unes fitxes molt il·lustratives, identificar els hàbitats, comptabilitzar els recursos alimentaris (flors) i els pol·linitzadors que les visiten.

Al projecte hi han participat les escoles de Catalunya: Cooperativa El Puig; Joan de Palà; Pia; Lacustària; Els Pins; Vedruna Sant Sadurní d'Anoia; Teresa de Pallejà; Dolors Montserdà-Santapau; L'Esculapi i La Salle Figueres.

Ensenyament

Com a cloenda final d'AlesAules, hem estat convidats a la casa de cultura de Girona, on vam exposar el nostre treball i vam fer propostes amb accions concretes que ajudaran a millorar l'hàbitat dels pol·linitzadors de cara al curs vinent.

Mural.

Exposició.

Les catifes de Corpus: una tradició que uneix escola i poble

Un any més, l'alumnat de l'escola ha participat en l'elaboració de les tradicionals catifes de Corpus, una activitat que combina cultura, art i treball en equip.

Aquesta iniciativa s'ha dut a terme en col·laboració amb l'Associació de Corpus del poble que, any rere any, treballa per mantenir viva aquesta tradició tan arrelada.

Volem agrair a la Sílvia Coll i a la Mariví Belda la realització de l'activitat a l'escola.

L'escola amb ulls dels infants

Mentre els adults ens perdem entre horaris, reunions i paperassa, sovint oblidem com es veu la vida des d'una alçada d'un metre i poc. L'escola de Fortià amaga el seu autèntic tresor en la mirada dels qui l'omplen cada dia. Per això, aquest curs hem volgut tancar els ulls dels grans i obrir els dels nens, nenes, joves i veïns que han passat per les nostres aules. A través d'un petit qüestionari diferents generacions ens recorden què significa realment la nostra escola.

Un poble que es mou al seu propi ritme

Per a un infant, l'escola de Fortià no són només assignatures ni exàmens: és moviment, llibertat i comunitat. Els alumnes d'avui ens expliquen que el millor del dia comença ben d'hora: el plaer d'anar-hi en bicicleta, caminant o jugant. La vida de poble es respira a cada racó, i l'alegria de saber que, en sortir de l'escola, la diversió continua viva perquè *"anem a jugar tots a casa de tots"*.

L'harmonia és la norma del dia a dia al pati, tot i que, amb una rialla honesta, els nens ens confessen que *"no tenim conflictes... bé, algunes vegades jugant a futbol, hahaha"*. Petites grans disputes de joc que, ben segur, també es vivien fa dècades.

Tres generacions responen

Si una pregunta ens ha robat el cor a l'hora de llegir les enquestes és quan hem demanat als veïns de diferents edats que ens defineixin un concepte tan gran amb les seves pròpies paraules: **Què és l'escola de Fortià per a tu?**

- **Els nostres veïns més grans.** Per als nostres veïns més veterans, l'escola era sinònim de compartir el poc que es tenia i d'un respecte profund. Recorden una infantesa on potser faltaven recursos materials, però on sobrava solidaritat: l'essència era ajudar el company o l'amic que es quedava enrere i sentir que tot el poble era una sola família.
- **Els exalumnes:** en fer el salt a les generacions intermèdies, el record es manté intacte. Com ens deia un d'ells a l'enquesta: *"Que érem tots amics, el fet de ser pocs nens i haver d'ajuntar els infants de totes les edats fa que tots juguéssim junts"*. La complicitat era, i és, no deixar ningú sol.
- **Els alumnes d'avui:** Per als infants que ara mateix omplen les aules, la definició és tan senzilla com poderosa. L'escola actual és un espai *"petit i familiar"* on *"ens coneixem tots"* i, sobretot, on *"ens ajudem molt"*. La complicitat s'expressa compartint els jocs, fent pinya a la classe i cuidant-se els uns als altres.

Lliçons que no surten als llibres

Llegir el que escriuen els nostres fills i recordar com érem nosaltres ens demostra que l'escola de Fortià és molt més que un edifici del poble. És el lloc on s'aprenen les lliçons més importants de la vida: a conviure, a cuidar-nos i a mirar el món amb generositat.

Gràcies a tots els alumnes, els d'ahir i els d'avui, per recordar-nos, amb la seva mirada neta, quines són les coses que realment importen.

Per molts anys més creixent junts!

LA JUNTA DE L'AFA

La Setmana de la Natura a Fortià

Entre el 22 de maig i el 5 de juny, arreu de Catalunya, es va celebrar una nova edició de la Setmana de la Natura. Aquesta iniciativa apropa la biodiversitat i el patrimoni natural a infants, joves i famílies a través de diverses activitats.

A Fortià, com cada any, també ens hi hem sumat i s'han ofert diferents propostes. Algunes de les activitats s'han organitzat per a l'alumnat de l'escola i altres han estat obertes a tothom.

La programació va començar amb una jornada dedicada als ocells. Els alumnes de 5è i 6è van participar en un cens d'orenetes cuablanques pel nucli urbà. A tot el nucli urbà es varen contar un total de 17 nius, dels quals, com a mínim, 11 estaven ocupats per orenetes.

El vespre de dissabte es va organitzar una passejada nocturna oberta a tot el públic per detectar mussols i altres aus nocturnes. Abans de començar la caminada es va fer l'alliberament d'un mussol banyut procedent del centre de fauna.

Mussol banyut.

Alliberament mussol.

Moment de l'alliberament.

Sortida nocturna per trobar amfibis.

Les plantes també van tenir un paper protagonista. Els alumnes de 3r i 4t van realitzar una sortida de descoberta per l'entorn rural de Fortià, amb una llibreta de camp on vàrem anar anotant les diferents plantes trobades durant el recorregut.

I finalment, l'última activitat va estar dedicada als amfibis i es va fer una sortida per veure si teníem la sort de trobar reinetes. De reinetes no en vàrem veure, però vàrem tenir la sort de trobar granotes i altres bestioles nocturnes com les cuques de llum.

ARIDFORM MIQUEL

àrids, reciclats i formigó

Camí St. Pere, S/N-17469 - Fortià / 872 004 205 / 629 12 6413

planta@aridformmiquel.com / formigo@aridformmiquel.com / www.aridformmiquel.com

Quan tenir telèfon era un luxe

Per ERIKA SERNA COBA (Arxiu Comarcal Alt Empordà)

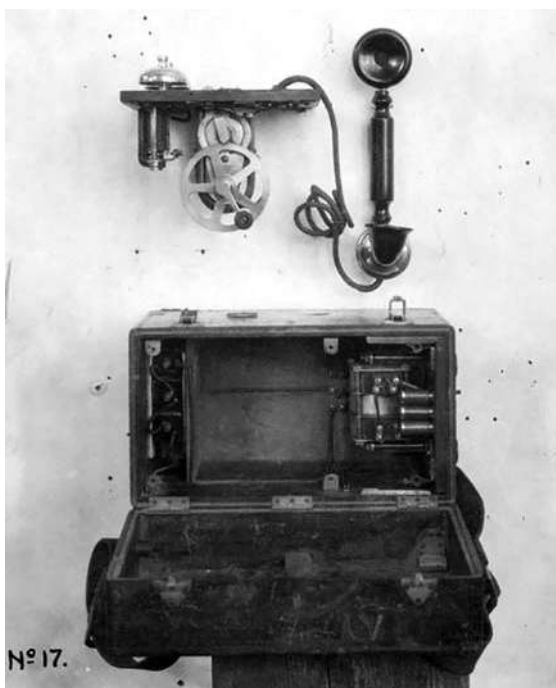
Les comunicacions públiques tenen una rellevant importància i són un gran vehicle de civilització. La Mancomunitat de Catalunya va ser una institució que agrupà les quatre diputacions catalanes: Barcelona, Girona, Tarragona i Lleida. La va presidir Enric Prat de la Riba (1914 - 1917) i després per Josep Puig i Cadafalch (1917 - 1925), tots dos de la Lliga Regionalista i va dur a terme una important tasca de creació d'infraestructures de camins i ports, obres hidràuliques, ferrocarrils, telèfons, beneficència o sanitat. També va emprendre iniciatives per augmentar els rendiments agrícoles i forestals amb la introducció de millores tecnològiques, de serveis i educatives i va potenciar els ensenyaments tecnològics necessaris per a la indústria catalana.

L'any 1916 es creà la "Secció de Telèfons de la Mancomunitat de Catalunya", que havia de fer arribar el telèfon a tots els racons de Catalunya. Era dirigida per Esteve Terradas i Illa, que guanyà el concurs per ocupar-ne la direcció. A Catalunya hi havia en aquell moment dues operadores: la *Compañía Peninsular de Teléfonos*, fundada a Barcelona el 1894, que tenia abonats al País Basc, Aragó i Catalunya; i la *Compañía Telefónica del Vallès*, d'abast molt més local, creada el 1913 per un grup d'industrials de Terrassa i de Sabadell. La Secció instal·là, l'any 1924, la primera central automàtica a Balaguer. Fins en aquell moment el servei telefònic era portat per empreses privades que només invertien quan veien que podria ser rendible, però la Mancomunitat, amb molta visió de país i amb forta voluntat de vertebrar-lo, va connectar la majoria de les poblacions catalanes. El 1924, amb l'arribada de la dictadura del general Primo de Rivera, el pro-

cés s'alentí i no fou fins acabada la guerra civil que s'acabà de completar tota la xarxa telefònica. L'any 1914 només 38 poblacions dels 1.087 municipis de Catalunya tenien telèfon i, com és de suposar, eren els més grans en població. Al llarg de tot el seu període, la Mancomunitat de Catalunya volia dotar 372 pobles del país de, com a mínim, una centraleta. Això ho aconseguí construint 5.950 km de línies.

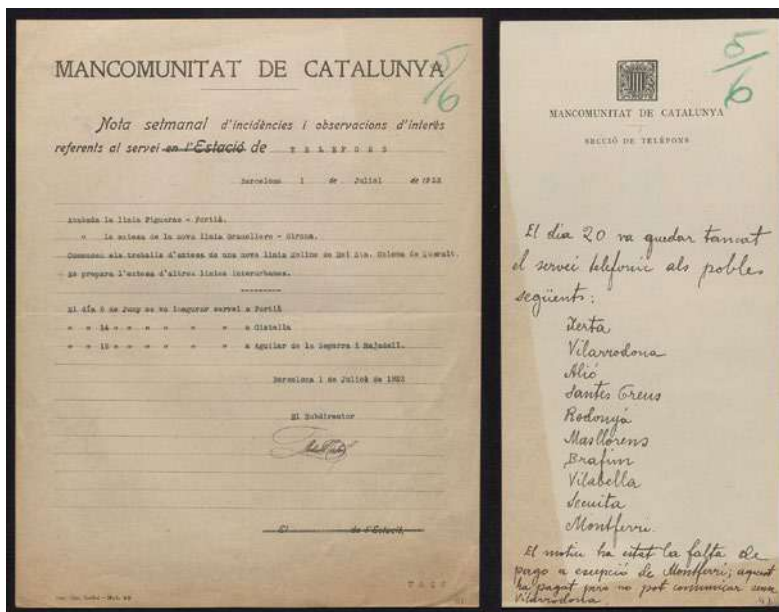
La mateixa premsa comarcal alt-empordanesa parla de les excel·lències de la Mancomunitat i els seus projectes extensius a tots els municipis catalans; a tall d'exemple, l'1 de març del 1917, l'Alt Empordà: periòdic setmanal nacionalista: adherit a la Lliga Regionalista, diu literalment a la pàgina 2:

Tots sabeu lo que la Mancomunitat de Catalunya porta ja fet en la nostra comarca. D'aquí a pocs anys cap poble estarà comunicat, doncs tots tindran la seva carretera, i d'aquí a pocs mesos quedarà establerta la xarxa telefònica que els posarà en comunicació entre ells.

Model de telèfon dels anys vint.

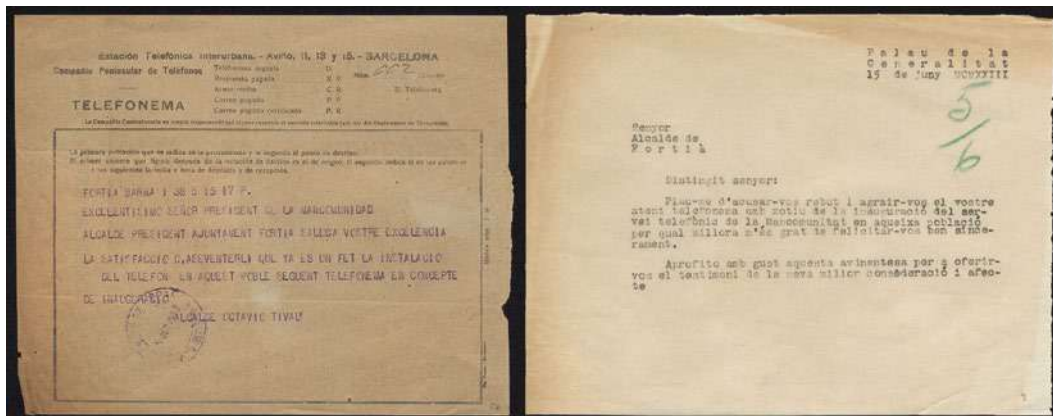
Remarca com la capital Figueres ha tingut el privilegi de ser dels primers llocs. Concretament, al mes de juliol del 1917 va entrar en servei, però amb queixes per la poca formalitat, ja que s'havia compromès una quota mensual de 12 pessetes i «se ha aplicado 13,80 pesetas, aparte de un depósito de 50 pesetas para garantía de los aparatos». En pocs anys, els anuncis comercials de fondes i hostals, advocats, gestories... passen a fer ofertes dels seus espais amb el luxe de disposar de telèfon, al costat d'aigua calenta i el servei de recollida de la clientela a l'estació de tren.

fa anys només es trucava quan era necessari i calia demanar línia a l'operador del poble, el qual et connectava en una hora determinada amb la central que et connectava amb la persona desitjada.

Fent repàs per pobles veïns de Fortià trobem com el 1915 nombrosos ajuntaments alt-empordanesos van adherir-se a la proposta del de Figueres per establir una xarxa telefònica a la comarca amb el centre a Figueres. Van començar tràmits a Vilajuïga el 1916, el servei telefònic va arribar a l'Armentera el 1920, a Cabanes el 1922 –que portaria Vicenç Cusi Vidal–, a Cistella i a Llers el 1923... A Mollet de Peralada es

va instal·lar el 1918, igual que a Rabós d'Empordà –que es posà a l'estanc de Joan Daunís–, amb un recàrrec de 10 cèntims per telefonema i 10 més per conferència per poder costejar les despeses de posada en marxa (Pere Riera va ser el primer encarregat del telèfon

Tramitació de la instància del telèfon a Fortià de l'any 1923.

L'Arxiu Nacional de Catalunya conserva els fons documentals de la Mancomunitat de Catalunya i, entre aquests, els del president Josep Puig i Cadafalch, que contenen quatre interessants oficis relacionats amb la instal·lació i arribada del telèfon a la població de Fortià el 1923. Concretament, hi ha una relació de noves inauguracions de línies, com la del 5 de juny del servei de Fortià, seguida del 14 de juny de Cistella i de l'endemà a Aguilar de la Segarra i Rajadell. El 15 de juny, des del Palau de la Generalitat, agraeixen a l'alcalde fortianenc per l'amable telefonema amb motiu de l'entrada en funcionament del servei telefònic pocs dies abans, missiva que també s'ha conservat. Els acords de plens transcriuen fidelment el procés portat a terme per a l'establiment del servei telefònic, amb un pressupost de 175 pessetes, de les quals la Mancomunitat de Catalunya va aportar bona part, en concret, 125 pta. Al novembre següent es va nomenar com a encarregat del telèfon l'Emili Carbó. Tots sabem com

públic). La revista *Sol i l'ent* de Cadaqués recull com l'abril del 1924 informen de la subvenció rebuda per instal·lar el telèfon al poble. Segons memòries del Sr. F. Negre Rigol, un exemplar conservat a l'ACAE, diu com constructor i comerciant acabat Onofre Pont Berga (1858-1936) va posar el 1919 una línia telefònica des de Roses a Cadaqués, amb uns sis telèfons, controlats des de casa seva, però a causa de l'actitud hostil de la Mancomunitat, va ser transferida a la companyia per falta de pagament.

Les guies telefòniques antigues, conegudes com a pàgines blanques i grogues, que el jovent no ha conegut ni de lluny, eren directoris físics que llistaven abonats per ordre alfabètic, adreça i número, incloent-hi serveis d'interès. A partir del 1966 passen a incloure anuncis comercials. Actualment, és obvi que no tenen utilitat, davant de la pèrdua de l'exclusivitat de Telefónica i l'aparició dels telèfons mòbils.

El Delme de Fortià

Per POL MESEGUER BELL, doctor en Història

La història de Fortià va estar lligada al monestir de Sant Pere de Roda durant prop de deu segles. Les primeres referències del principal senyor de la població són dels anys 967 i 974. Avui, però, només dos elements recorden als veïns i visitants aquest control jurisdiccional exercit pels monjos d'aquest cenobi benedictí. El primer, i més antic, és el mas del Monestir, un mas d'origen medieval reformat al segle XVII per part del monestir després d'adquirir-lo, tal com informen les llandes de la seva façana principal. El segon és el Delme, que ha esdevingut un dels edificis més característics de la població i de visita obligada per palpar la presència del monestir en un dels seus dominis a la plana empordanesa.

Perspectiva del Delme.

Foto: Pol Meuguier

La casa està situada a l'antiga força de Fortià, just al darrere de l'absis i la sagristia vella de l'església de Sant Julià i Santa Basilissa. Al davant hi passa l'actual carrer del Delme, anteriorment conegut com a carrer de l'Església. Ara és un carrer ample, però fins fa poques dècades hi havia només un pas petit per la presència del recinte del cementiri, que ocupava tot l'entorn del temple. Per la part posterior, la casa afrontava amb la força, a la qual va acabar adherida, i amb el rec de les Campanes, avui cobert, que travessa el poble per conduir l'aigua provinent dels Pradells. És, de llarg, la casa més gran situada al nucli l'entorn de l'església i amb dues grans zones d'horta que cap altra casa té dins dels límits del desaparegut recinte emmurallat.

Una casa encara ben desconeguda

La casa o botiga de la Pabordia de Fortià és un edifici que en l'actualitat està dividit en diferents finques. En destaca la petita part de magatzem, o botiga, que dona al carrer del Delme i que té una llinda ben característica i de les més destacades del poble, que il·lustra el domini jurisdiccional del cenobi sobre la població. En aquesta casa hi ha la data de 1767, ben segur la de construcció o reforma de l'element, i els símbols del cenobi: dues rodes, la mitra de

l'abat i les claus de Sant Pere. En el pati interior hi ha una llinda de finestra amb la data 1768 i una sanefa, signe de la remodelació progressiva de la casa al final d'aquella dècada. A finals dels anys 1990, al costat de la llinda, s'hi van encastar unes cares fetes amb ceràmica per part d'uns llogaters que distreuen els més curiosos.

La resta de la casa, amb forma d'U, era establerta almenys des del segle XVII a tercers. L'interior també compta amb alguns elements rellevants com la cuina, la llar de foc o les portes nobles emmarcades amb carreus. En el pati central de l'edificació, identificat en els capbreus com la plaça de la Pabordia, s'hi troba una porta dovellada de pedra tallada de grans dimensions, actualment tapiada, molt anterior al segle XVIII. En el mateix cos on hi ha aquesta porta hi ha un pany de façana amb força carreus de pedra de Vilamacolum, fet poc comú a la resta de masos del terme, que demostren la singularitat i rellevància de l'edifici. Aquests elements exteriors anteriors són les úniques referències físiques que hi ha de com era l'edifici abans de la reforma feta a finals del segle XVIII en una època de revifada econòmica i de revisió de les rendes de la institució en un període de tranquil·litat bèl·lica. L'edifici anterior és encara un misteri que la ciència històrica, a través de la documentació i l'arqueologia, ha d'ajudar a desxifrar i que permetrà

entendre l'estructura anterior a la devastació ocasionada pels grans aiguats de 1421 i les guerres dels segles XVII i XVIII que van afectar greument el poble. Algun detall se'n coneix, però, com que hi havia una tina on es processava el delme del raïm, tal com testimonia l'arrendament de la batllia de sac per a l'any 1705; o un indret d'emmagatzematge de blat, atès que el domer Bernat Carreres el 1627 deia que el camí de davant era conegut com el «camí per ahont passa la carreta de tràurer lo gra de la Pabordie». I prop de la construcció hi havia una de les torres de la força del poble, encara existent el 1630. El batlle de sac era l'administrador al servei del senyor que recaptava els rèdits que pagaven els emfiteutes i arrendataris.

El cobrament de rendes

L'edifici era la casa del paborde de Fortià, titular de la institució que administrava les rendes del monestir benedictí al municipi de Fortià, Riumors, el Far, així com d'algunes propietats de Vila-sacra i Castelló d'Empúries. En tenim notícia des de principis del segle XIII i es va dissoldre amb la desamortització eclesiàstica. De l'activitat fiscalitzadora de la Pabordia de Fortià en queden un bon reguitzell de capbreus on hi ha anotats, fil per randa, tots els drets de les propietats a Fortià associats a la senyoria des del segle XIV fins al segle XIX.

La renda més important que recaptava era el delme del terme de Fortià, atès que era el delmador universal del lloc. El delme era un impost del 10% sobre la collita destinat a assegurar el manteniment del clergat i els edificis religiosos. El cobrament del delme a Fortià era arrendat a un batlle de sac que percebia dels pagesos la dècima i la primícia de blat, sègol, ordi, civada, mill, faves, cigrons, pèsols, cairetes, llentilles, garrofins, raïm, cols, cànem, llana i carnalates. També era l'encarregat de cobrar els censos d'una espècie o altra de grans, gallines, cansalada, ous, perdus i diners que qualsevol senyor directe cobrés en el terme; i també els lluïsmes i foriscapis que durant el temps de l'arrendament es fessin per transaccions i títols lucratiu de propietats situades dins la jurisdicció.

Més enllà de la seva valoració arquitectònica i econòmica, el Delme té una significació social que, quasi dos segles després de l'extinció del monestir de Sant Pere de Roda, encara és ben viva a la població. És un lloc

Pagesos pagant impostos. Xilografia del segle XV.

de memòria que permet explicar com era la vida durant l'Antic Règim i el lligam dels vilatans amb el seu senyor. La llinda de la casa és un recordatori senzill, però eficaç, de qui remenava les cireres. No calia saber llegir ni ser gaire espavilat. Qualsevol persona situada al davant de la porta de l'edifici sabia qui era el senyor jurisdiccional que exercia el poder econòmic, social i judicial sobre els fortianencs, si desxifrava el jeroglífic format per les rodes, la mitra i les claus.

A més a més, en l'àmbit religiós, el Delme també era un punt imprescindible durant l'any litúrgic, com mostren les dues consuetes conservades de la parròquia del segle XVIII i XX. Les múltiples processons passaven sempre per davant de la casa del senyor, així com d'altres indrets del Puigdevall o barri de Dalt –com era coneguda la zona al voltant de l'església i la plaça–, com els portals existents en cada moment, el cementiri vell o la casa de la Caritat. Gràcies a aquesta tradició de caràcter religiós el nom del Delme també s'ha mantingut arrelat a la memòria dels veïns i les veïnes. Fins al punt que amb l'adveniment de la democràcia, l'Ajuntament presidit per Joan Ferrer Tibau (UCD) va aprovar que el carrer, amb forma de ferradura, s'anomenés del Delme. Un nom immemorial que ha passat a formar part del nomenclàtor municipal.

Amb la desamortització l'edifici es va vendre, com la resta del patrimoni del cenobi benedictí, a particulars que van iniciar un procés llarg de divisió de la propietat. Si el nom del magatzem del Delme s'ha conservat, la consolidació del règim liberal va fer que la casa fos coneguda amb el temps com a can Castanyer i no de la Pabordia. I no és d'estranyar, qui volia recordar una institució que havia dominat amb mà de ferro Fortià durant segles?

La gran família del Club Esportiu Fortià

Amb la temporada 2025/2026 arribant al seu final, des del Club Esportiu Fortià volem expressar el nostre més sincer agraïment a totes les persones que han fet possible aquest any ple d'esforç, compromís i passió pel futbol.

Enguany hem disposat de set equips i un total de cent onze jugadors i jugadores. Tots ells han defensat els nostres colors amb orgull i dedicació en les categories de prebenjamí, benjamí, aleví, infantil, cadet, juvenil i Quarta Catalana. Cada categoria, ja sigui a les lligues organitzades pel Consell Esportiu de l'Alt Empordà o per la Federació Catalana de Futbol (FCF), ha aportat el seu granet de sorra. Els nostres futbolistes han demostrat que el treball en equip i la constància són fonamentals per créixer. El gran resultat d'aquesta temporada reflecteix el seu esforç, sacrifici i bon joc.

Volem fer arribar un agraïment molt especial a l'Ajuntament de Fortià pel seu suport constant i la seva col·laboració. També volem reconèixer la valuosa tasca de tots els entrenadors, delegats, voluntaris i famílies.

Amb la seva dedicació diària, han contribuït directament a l'èxit i a la gran cohesió del CE Fortià.

Actualment, ja estem treballant de valent per a la temporada 2026/2027. Ho fem amb moltes ganes de continuar creixent com a entitat i de compartir nous reptes amb tots vosaltres.

Per tot això, des del CE Fortià podem dir ben alt que nosaltres sí que som més que un club: som la gran família del Club Esportiu Fortià!

Benjamins.

Prebenjamins.

Alevins.

Infantils.

Cadets.

Juvenils.

Primer equip.

PRODAISA

Treballem perquè les coses importan
no siguin extraordinàries

Donat d'alta a la nostra oficina virtual!

www.prodaisa.com

Gestió
d'abastaments d'aigua

Enllumenat
públic

Obra
pública

Gestió
de piscines

Sistemes
de sanejament

Sistemes
de telegestió

Quan hi ha voluntat d'ajudar, es poden aconseguir grans coses

Gràcies, Fortià. Des de l'associació de gats riumossencs volem expressar el nostre sincer agraïment al poble de Fortià per l'acollida i el suport que hem rebut.

La nostra entitat treballa dia a dia per millorar i controlar la situació dels gats del nostre poble, per tal que no siguin una invasió ni un focus de malalties i, també, per tal que estiguin ben alimentats i així tinguin més adormit l'instint caçador, defensant així els animallets autòctons del nostre entorn. Aquesta tasca requereix recursos econòmics i molta implicació. Per aquest motiu, les activitats solidàries són una eina fonamental per poder continuar desenvolupant la nostra feina.

Malauradament, a Riumors no hem tingut la possibilitat d'organitzar actes com les quines o els campionats de botifarra per recaptar fons per a l'associació. En canvi, a Fortià ens heu obert les portes i ens heu donat l'oportunitat de dur a terme aquestes activitats, fet que ha representat una ajuda molt important per a la continuïtat del nostre projecte.

Adopció de la Yuma.

Donació quina 2025 a l'escola.

Moble pati.

Quan una entitat troba suport, confiança i voluntat de col·laboració, la seva feina es fa més fàcil i els beneficis arriben a tota la comunitat. Per això, volem reconèixer públicament la sensibilitat i la bona disposició que hem trobat a Fortià i, com a mostra del nostre agraïment, continuarem col·laborant econòmicament (amb el 20% i, si podem, amb més) dels guanys de la quina amb l'escola de Fortià, com ja vam fer l'any passat.

Gràcies a totes les persones que ens han donat suport i que han fet possible que la nostra associació pugui continuar treballant. Fortià ens ha demostrat que la col·laboració entre pobles és possible i que, quan hi ha voluntat d'ajudar, es poden aconseguir grans coses.

gatsriumors@gmail.com

[@ass_gats_riumossencs](https://www.instagram.com/ass_gats_riumossencs)

La visita del papa Lleó XIV

La recent visita del papa Lleó XIV a Espanya, del 6 al 12 de juny passat, ha estat un esdeveniment que ha anat molt més enllà de l'àmbit estrictament religiós.

El Sant Pare ha recorregut Madrid, Barcelona i les Illes Canàries, trobant-se amb autoritats, joves, famílies, presos, migrants, víctimes d'abusos i comunitats cristianes. El lema del viatge, **«Alceu la mirada»**, ha resumit bé el seu missatge: no quedar atrapat en les pors, les divisions o el desencís, sinó mirar endavant amb esperança.

A Barcelona, a més de beneir la torre de Jesucrist de la Sagrada Família, va insistir en el fet que l'Església no es pot tancar en si mateixa, sinó que ha de sortir a l'encontre de les persones, especialment de les que pateixen i queden al marge. També va reiterar el compromís de l'Església amb la veritat, la justícia i la reparació davant l'escàndol dels abusos.

Un dels moments més significatius va tenir lloc a les Canàries, on es va reunir amb migrants arribats a les costes espanyoles. Allí va recordar que darrere de cada xifra hi ha rostres, històries i sofriments concrets. Va demanar que no ens acostumem al drama de les perso-

nes que es veuen obligades a abandonar la seva terra cercant una vida millor.

El Papa també va dedicar paraules als joves, als quals va convidar a no deixar-se enganyar per les falses aparences i a cercar la veritat, sovint emmascarada per la desinformació interessada dels qui controlen els mitjans. Recordem que a l'encíclica *Magnifica Humanitas*, publicada el 25 de maig de 2026, adverteix que la intel·ligència artificial és una gran oportunitat, però que només serà veritable progrés si ajuda a servir la persona humana, i no si converteix les persones en simples dades o instruments. La IA –diu el papa– hauria de ser regulada amb criteris ètics, que respectin la veritat, la llibertat, la justícia social i la pau, i mai no hauria de fer oblidar que cada persona és única i té una dignitat que cap algoritme no pot substituir. En definitiva, la IA ha d'estar al servei de la persona humana i del bé comú, i no al servei del poder, del benefici d'uns pocs o de la dominació.

El papa Lleó se'ns està mostrant com un papa molt proper als pobres, molt sensible a la injustícia i com un papa valent, que diu les coses clares sense por. És tot un referent, no només per a l'Església, sinó per a tota la societat. Donem-ne gràcies a Déu.

MOSSÈN MANEL MASVIDAL

Núria Marcé

Tornaria a ser farmacèutica i aniria a Fortià

Després de molts anys darrere del taulell de la farmàcia de Fortià, ha arribat el moment de la jubilació per a la Núria Marcé. Parlem amb ella sobre els records, els canvis que ha viscut i què significa haver estat la farmacèutica d'un poble com Fortià durant tants anys.

Després de tants anys al capdavant de la farmàcia, com viviu aquest moment de la jubilació?

El visc amb recança d'haver-ho de deixar després de tants anys al servei del públic i per la pèrdua del tracte diari amb la gent, però s'ha de fer, és llei de vida.

Quants anys fa que vàreu arribar a Fortià? Què us va portar fins al poble?

Vaig inaugurar la farmàcia el febrer de 1983. Un dels motius de pes va ser que la meva mare era filla de Fortià i allà hi teníem la major part de la família.

Com recordeu el Fortià que us vàreu trobar quan vàreu obrir la farmàcia?

El poble era molt agrícola i ramader, la gent vivia del camp, hi havia més botigues i es feia més vida al carrer.

Així doncs, si compareu aquell Fortià amb el d'avui, quins són els canvis més importants que heu observat al llarg dels anys?

Tot era molt diferent de com és actualment, algunes coses són millors ara, com és l'escola: hi ha més professors, una bona organització, que ha fet valdre la formació perquè tothom gaudeixi d'una escola molt més propera i sense massificar, com passa a les ciutats.

Inauguració de la farmàcia el febrer de 1983.

També cal fer esment de què s'ha construït una llar de jubilats, un dispensari mèdic i un Ajuntament molt espaiós, amb un gran aparcament.

La farmàcia d'un poble és molt més que un establiment sanitari. Quin paper creieu que ha tingut la farmàcia en la vida quotidiana de Fortià?

Ha sigut un servei molt important per al poble, ha evitat molts desplaçaments. Com que no hi havia visita mèdica cada dia, quan algú tenia un problema et venia a demanar consell, què calia fer, si havia de prendre algun medicament i algunes vegades, fins i tot, problemes personals, cercant una orientació.

La professió ha canviat molt al llarg dels anys?

Doncs sí, hem passat de què es feia tot de manera manual a informatitzar cada vegada més feines. En moltes

El mateix dia de la inauguració de la farmàcia amb la Núria ja a l'interior.

«Durant la pandèmia de la COVID-19 treballàvem més que mai, era un servei indispensable»

Quin ha estat el moment més gratificant de la vostra carrera?

Quan veies que la gent et venia a donar les gràcies per haver-li solucionat un problema de salut o bé un tràmit administratiu que ells havien de resoldre.

ocasions és un estalvi de temps, l'execució del treball és molt més ràpida. També cal esmentar l'entrada dels genèrics, això ha comportat que s'abaratissin els preus dels medicaments. Les marques comercials existents, per poder competir en el mercat amb els genèrics, s'han vist obligades a rebaixar preus. Es porten a terme unes revisions periòdiques per part de l'estat i es baixa el preu cada x temps i, en algun altre cas, pocs, s'augmenta per haver quedat molt desfasat. Això suposa una ajuda econòmica per a l'usuari.

Així, la informatització, entre d'altres, ha produït uns canvis tecnològics o sanitaris que han transformat més la vostra manera de treballar, veritat?

Sí, per exemple, l'arribada de l'ordinador va substituir la caixa registradora que es feia servir fins aleshores.

Un dia de treball qualsevol a la farmàcia.

I el més difícil?

Quan un dia d'estiu va arribar una senyora gran que estiujava a Fortià acompanyada de la seva filla amb una cama tota ensangonada. Com que ho vaig veure difícil, entre altres coses, per la falta de mitjans i experiència, el que vaig creure més adient va ser encaminar-la a l'hospital comarcal per poder-li fer una desinfecció i sutura.

Hi ha hagut altres moments especialment complicats al llarg de la vostra trajectòria? Com els vàreu afrontar?

El més desagradable han sigut els dos atracaments que hem patit. Et sents impotent i l'única cosa en què penses és "sobretot que no em facin mal". A més, també vàrem patir diversos robatoris de nit. No passes por perquè no has d'enfrontar-te a la violència dels lladres, però l'endemà, quan arribes, ho trobes tot destrossat, sap molt de greu.

La pandèmia de la COVID-19 va ser, sens dubte, un dels episodis més difícils. Com la vàreu viure des del taulell de la farmàcia?

Difícil. Nosaltres treballàvem més que mai, era un servei indispensable. No hi havia mascaretes per evitar els contagis i a vegades hi havia manca de subministrament d'alguns medicaments.

Què recordeu d'aquells dies? Hi ha alguna imatge o situació que us hagi quedat especialment gravada? Hi ha alguna anècdota que recordeu amb especial afecte?

Anaves per la carretera i no hi havia trànsit, semblava que havíem tornat als anys seixanta. Però el més dolorós de la covid va ser la pèrdua de persones conegudes amb les quals compartíem el dia a dia.

Durant tots aquests anys heu vist créixer moltes famílies. Com és veure passar diverses generacions per la mateixa farmàcia?

T'adones de com de ràpid que ens passa el temps, segons nosaltres feia quatre dies que eren mainada i ara ja són pares de família. Dona una certa melangia.

Segur que acumuleu moltes vivències. Hi ha alguna anècdota que recordeu amb especial estima o que defineixi el que significa treballar en un poble com Fortià?

Va passar els primers anys de ser a Fortià. Per aquella època el metge visitava a les tardes i bastant tard. Era un dia d'hivern; va arribar a la farmàcia una mare jove acompanyada d'un infant. Quan aquella noia va veure que no portava el moneder es va posar a plorar desconsoladament. Probablement, allà hi duia els diners per passar la setmana. A la farmàcia hi havia una dona gran

«El que trobaré més a faltar, principalment, és el tracte amb la gent del poble, i el fet de treballar fa que et sentis útil a la societat»

que va escoltar tot el que passava, va sortir al carrer i, malgrat ja ser fosc, li va trobar la cartera i la hi va portar; aquella noia va veure el cel obert.

Què és el que més trobareu a faltar del dia a dia de la farmàcia?

Principalment, el tracte personal amb la gent del poble, i el fet de treballar fa que et sentis útil a la societat.

I què és el que menys trobareu a faltar?

Llevar-me aviat al matí.

Com ha canviat la relació entre farmacèutic i pacient al llarg dels anys? Creieu que avui la gent té necessitats o inquietuds diferents?

Avui dia la gent està molt més informada de tot i també amb temes de salut. Gràcies a l'Internet, es pot buscar qualsevol tema, també el Youtube i les xarxes et proporcionen un munt d'informació.

Quin valor creieu que té mantenir una farmàcia en un poble petit? Què aporta?

Es parla molt que així l'assistència sanitària arriba a qualsevol lloc per allunyat que estigui i la gent gran, els principals usuaris, ho tenen a quatre passes per anar-hi.

Si haguéssiu de resumir la vostra trajectòria en tres paraules, quines escolliria?

Esforç, entrega i ajuda.

Façana de la farmàcia.

El dia d'homenatge i celebració per la jubilació, acompanyada d'amigues, familiars i veïnes.

Quin consell donaríeu als joves farmacèutics que comencen?

Que cal entregar-se al treball per intentar fer les coses el millor possible, amb paciència i esforç per, al final, recollir uns bons resultats.

Si poguéssiu tornar enrere, tornariéu a escollir la professió de farmacèutica i tornar a obrir la farmàcia a Fortià? Per què?

Crec que sí que tornaria a ser farmacèutica i aniria a Fortià si la plaça estigués vacant.

Què us ha ensenyat Fortià durant tots aquests anys?

M'ha ensenyat a respectar a tothom i a no fer diferències entre uns i altres. He procurat ajudar amb la meva feina tot el que he pogut per fer les coses més fàcils als pacients.

I ara que comença una nova etapa, quins projectes o il·lusions teniu per al futur?

Intentaré emplenar el temps lliure mitjançant *hobbies* que a causa del treball no he tingut prou temps per practicar i fer algun voluntariat.

Per acabar, quin missatge us agradaria adreçar als veïns i veïnes de Fortià que us han acompanyat durant tota aquesta etapa?

Un missatge d'agraïment a tota la gent del poble que m'ha ajudat a anar endavant i a poder romandre tants anys al mig d'ells.

Moltes gràcies, Núria, per tots aquests anys i per concedir-nos l'entrevista. Sort en aquesta nova etapa i que tingueu un esplèndid futur.

CARLES B. GORBS

Adeu no, a reveure

Han sigut molts anys de treball, des d'aquell dia d'hivern que vaig inaugurar la farmàcia.

Al llarg de tot aquest temps hi ha passat molta gent: veïns de Fortià, Riumors i d'altres llocs propers com el Far d'Empordà. Ha sigut un tracte molt pròxim, dia a dia, compartint problemes i alegries, cadascú amb el seu tarannà. Al final ens vàrem convertir en una gran família.

Els darrers dies vàrem fer una endreça a fons, llençant estris que havien quedat arraconats i ordenant la resta per al nou farmacèutic que ocuparia el meu lloc.

Com a darrera pinzellada, he volgut organitzar un comiat acompanyat d'un petit berenar que també ha servit per donar-nos els telèfons amb la idea de quedar un dia per veure'ns. Va ser una tarda molt emotiva per guardar en el record.

Voldria donar les gràcies als assistents i als que no van poder venir pel suport rebut durant tots aquests anys, sense vosaltres no hauria sigut el mateix.

NÚRIA MARCÉ BADOSA
Farmacèutica durant 43 anys a Fortià

Rosa Cabrafiga Carbó

El passat 9 de febrer, la veïna de Fortià Rosa Cabrafiga Carbó, la meva àvia, va fer cent anys. I malgrat que el temps no passa en va, conversar amb ella continua essent garantia de passar una bona estona entre records, anècdotes i un munt d'històries explicades de forma natural i oberta, tal com és ella. No vulguis dur la conversa, flueix cap a on ella vol!

Àvia, sou l'única filla del matrimoni Joan Cabrafiga Solà i Maria Carbó Roger de Fortià.

Sí, el meu pare era de Fortià, però la meva mare era de Vila-sacra. El meu avi patern, l'Esteve Cabrafiga, ja havia nascut aquí. La seva mare era de Fortià, però es va casar amb un pastor que havia baixat de muntanya (Llanars). En aquell temps els pastors a l'hivern baixaven el pla amb el ramat i a l'estiu se n'anaven altre cop a la muntanya. I aquell home es va casar amb la meva besàvia, que es deia Rita. I va quedar a can Rita, que era allà a can Sala. I el meu avi sempre va ser en Rita o Ritet.

La meva mare venia d'una casa a tocar l'església de Vila-Sacra, on el meu avi feia de carreter. I l'àvia materna era del mas de can Roger del Far. Però la meva besàvia era de Fortià, el meu avi era nascut a Fortià, el meu pare era nascut a Fortià i jo també; i els meus fills, nets i besnets també.

A quines cases de Fortià heu viscut al llarg de la vostra vida?

Jo vaig néixer a aquella casa que hi ha *frenta* can *Dalmiru*, que en deien (actualment el restaurant Casa Fortià), on hi havia el telèfon. Però era una casa molt pobre i molt miserable, i molt el que sigui. Així i tot, és clar, l'han arreglada molt. I *allavores*, els de la casa del costat van marxar i el meu pare va arrendar-la, perquè era més gran; que era de can Secle, que en deien.

Després vam anar a l'última casa del carrer de Castelló, darrere de can Micolau (Nicolau). En Micolau i jo érem de la mateixa edat i jugàvem de petits. I quan varen venir els partits la gent renyia. Els meus pares eren d'esquerres i els d'en Micolau de dretes, i nosaltres jugàvem, i mai ens varen privar de res. I quan vàrem ser grans anàvem a ballar, i tampoc mai ens varen privar que no balléssim.

D'allà en vaig marxar quan tenia deu anys i vam anar a viure a casa dels meus avis, que era allà *frenta* de can Sala. A un costat hi havia en Francisco de la Cesa, i a l'altra, l'oncle Vadó. *Buenu*, doncs, vam anar a viure a la casa petita, perquè l'àvia s'havia trencat el braç i el meu pare va dir a la meva mare "No hi anem perquè no us entendreu, perquè la meua mare és molt especial". I exacte! Quan varen ser allà, al cap d'un mes, ja l'àvia se'n va voler anar a baix. I varen estar un mes bé i dos mesos cridant i barallant-se amb el meu avi. I l'últim, van marxar i varen arrendar la

Pere Massot Darnés i Rosa Cabrafiga Carbó.

casa que hi havia al final de cal Marquès, després de la Victòria; que ara és tapat allà. Quan vam marxar, el meu avi va dir al meu pare: "No sé per què vols marxar!" i el meu pare li va dir "Lo que heu de dir és, no sé per què havíem vingut! Que ja estàvem bé nosaltres allà!".

I quan vàreu venir a viure aquí al mas Cabrafiga?

Ui! Jo tenia vint anys quan vaig venir aquí al mas. Perquè *allevores* la mestra que hi havia volia que el meu pare em fes estudiar. I el pare va dir que no, que ell no la podia pas pagar. Ella li va dir: "jo els primers cursos ja te'ls faré de franc"; "No, no", li va dir que no. La mestra volia que jo estudiés, perquè es veu que jo era espavilada. I el meu pare va dir: "Jo primer vull fer la casa". I com anaven a Figueres amb el carro, passaven per aquí davant i deia: "Aquest camp m'agradaria per fer-m'hi una casa". *Hasta* que el va comprar, que era d'un del Far. I va fer la casa aquí, no pas a tocar el portal, perquè a tocar el portal haguera hagut de demanar permís a la Diputació. I, en canvi, fent-la aquí, als *metros* lluny, no havia de demanar res a ningú.

Era d'idees fixes...

Ohhh! Sí, era d'idees fixes...

I la vostra mare va estar d'acord a venir a viure aquí, tan fora del poble?

No! No li agradava pas. Perquè ella, els diumenges, *allavores* no hi havia ni televisions, ni ràdios, ni res, i quan era al poble se n'anava a l'hort i passava allà davant de can Salís, que hi havia una altra dona, que era la madrastra d'en Salís, i se *sevien* amb aquella dona allà al portal, com ara a l'*istiu*, allà a l'ombra, i vinga, *platicaven*... I aquí al mas, estava sola i per això no li agradava de venir.

I una vegada, la meu mare va anar al poble amb la Maria Rosa de petita, la teu mare, a veure aquesta dona, la Teresa que li deien, que eren molt amigues amb la meu mare. I el meu pare els diumenges anava al cafè; i quan va arribar, la meu mare encara no havia arribat amb la nena. I quan va arribar, d'allòs, li va fotre crits. "No us en heu pas de cuidar" li va dir el meu home; "Som nosaltres. I què té a veure? No ve pas tan tard com això!". És clar, perquè ell volia que quan arribés la dona fos a casa.

Era una mica masclista...

Una vegada, vaig anar a la *peluqueria*, ja era casada. I con vaig arribar aquí, va dir: "I per què has anat a la *peluqueria*? A qui has de fer goig?" I el teu avi, en Pere, el meu home, va dir: "En a mi, ha de fer goig!"

I va callar?

Va callar! No ho va pas dir mai més. No m'ho va pas dir mai més. Vaig anar a la *peluqueria*, sempre que em passava pel barret. Que no hi anava pas gaire! Però em feia la permanent i després, de tant en tant, si venia una festa assenyalada o *aixís*, anava a la *peluqueria*.

Era d'esquerres, però masclista...

A 34 anys ja va anar a la presó per haver estat alcalde d'esquerres, 34 anys. L'any 1934, ell seguia el segle. Era d'esquerres, socialistes (Unió Socialista de Catalunya). Li agradava molt un polític que hi havia a Barcelona que es deia en Comorera (Joan Comorera). N'estava molt d'ell. Ell era molt d'esquerres.

I a aquestes idees polítiques, com hi accedia? Llegia el diari o anava a mítings?

L'àvia Lluïsa Roger amb els seus nets Enric Rovira Carbó i Rosa Cabrafiga Carbó.

Ah, sí, que anava a mítings. Molts, tants com vulguis! I el diari també. Llegia el diari La Vanguardia cada dia. Estava *condonat* a La Vanguardia.

I de què feia el vostre pare?

Feia de pagès. Tenia terres i les treballava. Però, no es feia *allavores* gaire blat de moro, perquè no se regava. Es feia ordi, civades, blat, userdes, *esperces*... El blat per fer *ferina* per a pa, que donava molt, en deien *litorium*, però si feia tramuntana l'espolsava molt. També fèiem cebes, perquè feien l'*hidrola* (hidroponia) de ceba. I a l'hivern les havies d'eixarcolar i treure-li l'herba i així. I quan eren grosses, cap allà al mes de març o abril, que eren així d'altres, s'arrencaven i *llavores* les plantaves; cada pam una ceba. I passaven negociants a comprar cebes i les posaven en vagonets de tren cap a Barcelona. El meu avi també havia fet de negociant.

Què en destacaríeu més dels vostres pares? De què us en recordeu més d'ells?

Que la meva mare fos cridaire quan era jove. I el meu pare era fora de geni, i si l'ensopegaves bé, bé. Però, si estava de mala lluna... Ui!!! Tenia molt de geni.

La meva mare era molt balladora, li agradava molt d'anar de ballar com ara a les festes majors dels pobles. Però el meu pare no en sabia de ballar.

Què us agradava fer a vós de petita?

De petita què m'agradava? M'agradava l'escola. L'actual es va inaugurar quan tenia 7 anys. *Llavores* anàvem separats; les nenes al costat de cap allà, cap al carrer de les Cases Noves, i els nens al costat de cap aquí, dels *Pardells*, i al mig hi van fer una biblioteca. Les nenes érem una cinquantena o així. Els nens no eren tants. Hi havia en Busquets de mestre dels nens i la Plaja de mestra de les nenes.

La mestra Anna Plaja és la que volia que estudiéssiu per a mestra?

Sí. Una vegada, quan havia de venir ara al començar el curs, no es va trobar bé. I em va escriure una carta perquè jo obrís el col·legi. I jo aquella carta la vaig haver d'anar a ensenyar a l'alcalde. I em va dir que si jo volia fer... I jo, pla! Em va venir allò de gros! Què volies que els hi fes fer jo a la mainada? *Buenu* mira, vaig fer el que vaig *poguer*. Però no, no ho *haguera* volgut fer. N'hi havia dues, la de cal Ferrer i la Maria Asunción d'allà de can Tonet, que elles totes estudiaven el

batxiller. Però la mestra va dir que ho fes jo, perquè en sabia més jo que pas les que estudiaven el batxiller. I ho vaig fer uns dies només, *hasta* que ella es va trobar bé i va venir.

Vós heu viscut de treballar al camp. Però, potser treballar al camp no és el que us hauria agradat més...

No, però... M'hi varen acostumar i... vaig treballar que a 90 anys encara collia mongetes!

Tota la vida al camp i a l'hort, treballant.

Mira! Aquí veus la meva pell com està. Plena de taques i berrugues i de tot!

Si no haguéssiu treballat de pagès, què us hauria agradat fer?

Això, de mestra.

Us va saber greu que el vostre pare digués que primer s'havia de fer la casa?

Sí, però... Jo tenia *llavors* 15 o 16 anys. Vaig anar a l'escola fins als 16. El meu pare em va dir que m'hi deixaria anar "*hasta* que me'n duqués vergonya". Era la més gran de l'escola. Me'n recordo que la mestra els dissabtes ens preguntava els verbs i a mi no me'ls preguntava mai. I jo li deia "Ja els diré jo!". "Ja sé que ho saps!" em deia la mestra. Els verbs me'ls a sabia com de memòria. Encara ara els a sé! De vegades, quan vaig a dormir, un dia penso una cosa, l'altre dia una altra... I un dia, *se me va pagar* de pensar amb els verbs. "Jo presentaré, tu presentaràs, ell presentarà, nosaltres presentarem, vosaltres presentareu i ells presentaran. Jo jugaré, tu jugaràs...". Així em vaig a dormir a 100 anys!

Sí que haguéssiu sigut una bona mestra, potser, doncs! I àvia, com vau conèixer l'avi Pere?

L'avi Pere era de Castelló, però el seu germà treballava de mosso allà a la casa que hi ha anant a l'*iglésia* a mà dreta, que hi vivia una senyora viuda que el seu home es va morir molt jove. Doncs, el teu avi amb el seu pare no es van entendre, perquè li contestava i no el va poder roblegar... i el va fotre fora. I va venir aquí i va dir al seu germà: "Vés-te-te'n a casa i jo em quedaré aquí". I va ser quan em va conèixer. Diu que, quan em va veure, va dir: "Aquesta noia no m'agradaria pas, perquè està molt grassa". Això, a 16 anys. A 18 ja festejàvem!

Va canviar d'idea.

És que em vaig aprimar. *Hasta* la gent deien a casa meu: "No us en fieu que deu haver pres alguna cosa". No! No vaig fer res! No sé per què, em vaig aprimar.

I vam festejar quatre anys i mig, eh? Sense res de sexe, eh? Perquè si jo arribo a quedar embarassada, el meu pare em fot una coça al cul que me'n vaig a petar a Riumors! I la meva mare sempre deia: "Tingues seny! Perquè si passés alguna cosa, ens fotria fora el teu pare, a tu i a en a mi".

I què us va agradar de l'avi Pere quan el vau conèixer?

Mira, no m'agradava. Va ser ell, que va ser... tuc, tuc, tuc. Jo no era guapa. Però no sé per què, jo anava a ballar i sempre ballava. A *llavors*, quan anaves a una festa, te posaves allà al mig de la sala i els nois venien a preguntar-te quins balls ballaries amb ells. El ball que tocaven més era el fox. Si prometies el fox, ja ballaves! I jo, una vegada, vaig prometre el *pericón* a un que no m'agradava ballar-hi, perquè a la tarda no tocava *pericón*. Però aquella tarda van anar a tocar *pericón*! I em vaig anar a amagar, com que hi havia el *palco* i les dones allà assegudes, em vaig anar a amagar allà darrere. I va venir un noi, que era de can Planelles, que tenia dos anys més que jo i amb aquell ballava molt, i em va dir: "Què fas aquí?", "Calla" li vaig dir, que hi ha no sé qui que no hi vull ballar. I em va dir "Deixa't-ho córrer. Vinga, anem a ballar tu i jo!".

Vau trobar un substitut!

Sí. I la meu mare amb la seu mare, no eren gota amigues, eren renyides, no sé per què varen renyir. I diu que, una vegada, li va dir en el seu fill: "Amb aquella negra has de ballar?" Perquè jo era tan morena... I llavors jo li vaig dir: "No, no vull pas ballar, perquè la teu mare diu: amb aquella negra has de ballar?!". "Deixa en pau a la meva mare i anem a ballar tu i jo!" va dir ell. Així és que, ni la seva mare li agradava que ballés amb mi, ni la meu mare li agradava que ballés amb ell, però nosaltres ballàvem.

I quan va aparèixer l'avi per aquí? Us va demanar de ballar?

Sí que venia. Però jo no li prometia... El teu avi era presumit, i a mi els homes presumits no m'agradaven, ni m'agraden! Ui! Era presumit i li va costar... Una vegada, que van venir a batre aquí al mas i, a *llavors*, posaven les màquines de batre aquí a l'era i feien la pallera, un que no sé si era de Terrades o així, va dir "Si tenim més estona de batre, t'haguera pres la xicota". I saps què li va contestar el teu avi? "Cor sec hagueres quedat!". *Volguent* dir que en ell li va costar, i ell em volia *conquistar* aquí amb un *rato*. Perquè, ja te dic, jo no era pas guapa, però tenia els nois *aixís* (ajunta els dits d'una mà).

Per què éreu simpàtica?

Sí. Era simpàtica, oberta... com ara!

I àvia, vau tenir quatre fills!

El dia de la celebració del seu centenari amb els seus besnets.

Sí, però si als peus de l'altar em diuen que haig de tenir quatre fills, encara em vec córrer.

No us agradaven els nens?

Noooo! Va venir així... No en vàrem saber!

I un cop casats, al mas amb els vostres pares, va continuar la feina de pagès, però vàreu començar a anar a vendre a mercat, oi?

Sí, vaig començar jo a anar a vendre a mercat a Figueres amb la bicicleta i el cistell. Hi carregava del que hi havia a l'hort: mongetes grogues a l'estiu o mongetes verdes o jo què sé, enciams, cebes, alls... una mica de tot. I anava els dissabtes i *amprés*, més tard, quan vàrem tenir parada, ja hi vaig anar els dijous.

Us agradava anar a vendre a mercat?

Molt! I tenia la gent *aixís*! (ajunta els dits d'una mà). La Pilar d'aquí de can Tell, tenia 6 o 7 anys més que jo, venia en una parada allà al costat, i de vegades deia: "És que tu vendries merda!". Venia més jo que ella. Mira, una vegada hi havia una de Cabanes que tenia anomenada de vendre les coses cares i venia les tomates, ara a l'*istiu*, a 25 pessetes; i no les venia. I jo, les tenia a 30 i les venia. Perquè jo tenia anomenada de vendre a bon preu i ella de vendre car. Però resulta que ho venia més *barato* ella. I jo ho venia i ella no.

N'hi havia una que venia a la parada i que a casa seu parlava "que si la Rosa cap aquí, que si la Rosa cap allà", que si tomba que si gira. I en una excursió ens vam trobar seient de costat els dos matrimonis, i *buenu, enrunàvem* i *aixís*. I el seu home em diu: "Ara sé perquè la meua dona parla tant de tu! Perquè tens ganxo!". Com ho farem! Tothom és com és! Per anar a ballar també. Hi havia una noia a Castelló... Guapa! Guapa! Guapa! S'estava allà a la vora. Ningú l'anava a buscar per ballar. I jo? Els a tenia *aixís* (ajunta els dits d'una mà), no *siguent* guapa.

I l'avi s'entenia amb el vostre pare?

Buenu, perquè... No sé com dir-t'ho. El teu avi, en Pere, el meu home, no va protestar mai. Jo amb ell no m'hi vaig discutir mai de la vida. Mai, mai, mai. Més de seixanta anys de casats, no ens vàrem discutir ni una trista vegada. Els meus pares es discutien a base de bé... Una vegada, quan encara vivíem al poble, varen estar una setmana sense dirigir-se la paraula. I al cap d'una setmana els hi vaig dir: "És que ja us en hauríeu de donar vergonya a l'edat que teniu, i aquí no dirigir-se ni la paraula". El pare d'en Pere també era molt cridaner, i la seva mare molt religiosa. I de jove, ell va pensar que, quan es casaria, ell no cridaria. I jo vaig pensar que, quan jo em casaria, jo tampoc cridaria com la meu mare. I així ens vam entendre bé.

Oh, però una vegada va dir que per allà no hi passàveu i us va plantar, oi? Va haver de buscar un altre acompanyant per anar a Núria.

Sí! Jo, aquella cremallera, aquí la muntanya i aquí el dal-tabaix... Ja hi havia estat i ho vaig passar fatal. No hi vaig *volguer* tornar a passar. Però ell es va apuntar igualment a l'excursió perquè va pensar que seria jo la que afluixaria; i jo no vaig afluixar. Tu hi vols anar? Doncs ves-hi! Jo em quedo. I el va acompanyar el teu avi Salvi.

Àvia, si poguéssiu canviar alguna cosa de les que heu fet a la vida, què canviàrieu? O esteu contenta amb la vida que heu tingut?

No sé què canviaria. Potser encara seria pitjor!

Què és el que trobeu que ha canviat més de la societat, de com eren les coses abans, quan éreu jove i ara?

Hi ha moltes coses que són canviades! Ara tenen més llibertat. I a *llavores*, els homes eren "aquí soy yo!".

Hi ha alguna cosa d'abans que creieu que fos millor que ara?

No. És millor ara, que pas abans! Jo no hi tornaria abans.

Què feu ara? Com passeu els dies?

Fent sopa de lletres, llegint el *Pronto*, pintant, fent mitja... No hi ha besnet sense la seva manta!

I jo, àvia, hi afegiria: ni tarda avorrida quan us venim a veure amb la mainada!

IRENE BRUGUÉS MASSOT

Doctor: em demana una ressonància?

A vegades al mig d'una exploració o una conversa sorgeix aquesta pregunta a la consulta. Entenc que el neguit per fer una prova d'imatge sorgeix de la incertesa i la por de no saber el que ens passa en un món en el qual cada vegada sentim més casos de malalties greus o que requereixen una intervenció quirúrgica.

La demanda per part del pacient de proves diagnòstiques sorgeix motivada per alguna afecció que dura més del compte o bé per por que una lesió insospitada i greu passi desapercibuda. Els metges hem de gestionar amb molta cura si paga la pena indicar-ne alguna, perquè moltes vegades el resultat d'aquesta prova no canviarà l'actuació posterior i el pacient es podria portar un efecte indesitjable innecessari a més de malbaratar un recurs. Si dependent del resultat de la prova l'actuació posterior serà diferent (operar o no, derivar o no...) és quan tocaria decidir la prova més adient per a cada cas i més tenint en compte que malauradament al sistema públic de salut hi ha demores per poder fer-les i algunes són molt costoses per accedir-hi de manera privada.

En general, totes les proves d'imatge són eines segures que els metges utilitzen per poder mirar l'interior del cos. S'escullen segons les característiques del cas i de l'òrgan que s'hagi d'estudiar. La diferència més important entre elles és que les radiografies i els TAC fan servir raigs X (i, per tant generen radiació sobre el cos que les rep) mentre que les ecografies utilitzen so, i les ressonàncies usen imants.

Volia explicar-vos a continuació les principals indicacions i característiques de les més comunes, perquè pugueu entendre quan toca fer una o altra.

La radiografia és una fotografia ràpida i estàtica de l'interior del cos, molt econòmica i fàcil de fer. És la prova principal per explorar els ossos i detectar fractures, fissures, problemes aguts a les articulacions (com l'artritis) o desgast (com l'artrosi). També serveix per

La radiografia és una fotografia ràpida i estàtica de l'interior del cos, molt econòmica i fàcil de fer

veure altres parts del cos diferents dels ossos com l'estat dels pulmons i el tòrax (una pneumònia o un creixement del cor). Hi ha d'altres aplicacions que fem servir amb menys freqüència com buscar cossos estranys clavats profundament a la pell o per estudiar l'alineació dels ossos (com ara una escoliosi o un galindó).

L'ecografia (o ultrasons) és una prova que utilitza ones sonores (com el sonar d'un submarí) per crear imatges en moviment a la pantalla. No usa cap mena de radiació, per la qual cosa és totalment innòcua i es pot fer quantes vegades es vulgui i fins i tot a embarassades i nens. Serveix per mirar vasos sanguinis i òrgans tous com el fetge, ronyons, bufeta, pròstata, tiroides... També és molt útil per veure si hi ha líquid en llocs on no n'hi hauria d'haver o per revisar tendons i les articulacions.

Sortosament, disposem d'un aparell d'ecografia al CAP Josep de Masdevall i d'un portàtil a la consulta dels pobles per fer-les.

Es dur a terme aplicant un gel fred sobre la pell i passant un petit dispositiu, conegut com a "sonda", que envia ondes sonores que, quan tornen, l'aparell interpreta a la pantalla en forma d'ombres i colors segons les estructures que s'hagi trobat i que és el que nosaltres revisem per poder entendre el que passa a dintre del cos.

El TAC (o escàner) és una prova que fa moltes radiografies seguides des de diferents angles. Un ordinador les uneix per crear imatges molt detallades, fins i tot en tres dimensions. És molt útil per veure lesions internes després d'una caiguda, detectar coàguls, tumors o infeccions. Ofereix una gran visió, tant dels ossos com dels òrgans. Per fer-la, el pacient s'estira en una llitera que llisca cap a l'interior d'un anell obert que és per on surt la radiació. És ràpid i no gaire sorollós, però, en fer tantes radiografies d'una vegada, la radiació que passa al cos pot arribar a ser més de 300 vegades de la que es rep en una radiografia simple. En alguns casos es requereix beure o injectar un líquid de contrast prèviament per veure millor els òrgans interns.

Finalment, la ressonància Magnètica (o RMN) és un imant gegant que utilitza ones magnètiques per crear imatges espectacularment nítides i detallades del cos. Com les ecografies no usa cap mena de radiació. És la millor prova per examinar els teixits tous del cos, com ara l'interior del cervell, la medul·la espinal, els músculs,

La ressonància Magnètica és un imant gegant que utilitza ones magnètiques per crear imatges espectacularment nítides i detallades del cos.

els lligaments o els cartílags. Per fer-la el pacient s'estira en una llitera que entra en un túnel relativament estret i allargat. Com que la prova pot trigar fins a 45 minuts a fer-se, alguns pacients amb claustrofòbia no se la poden fer. En alguns hospitals (no en el de Figueres) disposen de RMN especials per a aquests casos. A més, la màquina fa força soroll (semblant a cops repetitius), per la qual cosa es proporcionen auriculars o taps i un timbre per si el pacient s'atabala i necessita detenir la prova. Una darrera dificultat seria que en tractar-se d'ones magnètiques la major part de les vegades no es poden fer a persones amb parts metàl·liques implantades (pròtesi, claus, marcapassos...) perquè en incidir sobre aquestes parts es podrien moure, deixar de funcionar o si més no, crear interferències.

Com veieu, cada prova té unes característiques que la fa ideal segons què busquem o esperem trobar i segons les característiques del pacient. Des del dispensari mèdic em comprometo a donar-vos la informació que em demaneu i que, si s'escau, us indicarem la prova que més s'ajusti al vostre cas. No dubteu a demanar consell i assessorament.

PEDRO APARICIO

Metge del dispensari local de Fortià

Farmàcia Fortià

 Avinguda de la Diputació número 3
 17489 Fortià
 972-534167
 www.farmaciafortia.com

Un any més, la programació teatral estable i consolidada a Fortià ha portat fins a quatre grups de teatre amateurs de la comarca que han fet riure, rumiar i plorar als prop de tres-cents espectadors, a les quatre obres programades, entre octubre de 2025

i juny de 2026. Són gent de totes les edats que un diumenge qualsevol aposten per la cultura local i fan vibrar a les companyies locals, tan importants per al teixit social de la comarca. Us animem a venir a teatre a Fortià, que és un teatre de qualitat i de proximitat.

El 5 d'octubre de 2025 el grup de teatre Esplais de Castell d'Empúries va portar al Centru l'obra *Sota teràpia*, de Matías del Federico, un text que va fer estar atent fins a l'últim moment a un públic entregat des del primer a l'últim minut.

Ja en l'any 2026, el 17 de gener, el grup de teatre Maisomtots de l'Armentera, dirigida per Enric Boldó, va representar *EmpvriAE*, que ens va transportar a l'Empúries antiga amb el toc d'humor que sempre acompanya a la companyia armenterrena.

El 26 d'abril, els fets de la Guerra Civil a la comarca van aterrar al Centre Agrícola Social, un dels principals escenaris de la guerra al poble, amb l'obra *Soroll d'avions*, del castelloní Manel Puig Palmer, i dirigida per Àngels Barrientos i Maria Rosa Oliveras. Els prop de cent espectadors van gaudir dels diferents esquetxos de personatges ben diferents que explicaven les seves vivències personals reals durant la guerra.

Finalment, el 14 de juny, el grup de teatre Quina Obra Fem de Sant Miquel de Fluvià va fer riure d'allò més a la cinquantena d'assistents que van seguir l'esbojarrada trama d'*Ens ha caigut la sogra*, del dramaturg català Lluís Coquard.

POESIA

El divendres 20 de març es va celebrar, un any més, el Dia Mundial de la Poesia a Fortià. Per segon any consecutiu l'acte va transcórrer a la Casa Gran amb la participació de veïns de totes les edats. Enguany, la institució de les Lletres Catalanes va escollir el poema de Blai Bonet Foc d'ocell per celebrar aquest dia tan assenyalat per a la poesia arreu dels Països Catalans. L'acte va comptar amb diversos oradors i una cantant, la Carme Castelló, que va delectar el públic amb diverses cançons d'arrel popular. La mainada de l'escola i els diferents veïns van escollir poemes ben especials per a cadascun, com un poema escrit per l'antiga mestra de Fortià, Judit Coromina. Des d'aquí us animem a participar el pròxim any amb poemes propis o d'autors per celebrar un dia tan especial.

Amiga – 18 d'octubre de 2025

Han passat 33 anys d'amistat; hem estat a les bones i a les no tan bones, molt unides.

Te n'has anat massa aviat.

Et trobo molt a faltar.

Vaig tenir un somni on em deies
"que no em preocupés per tu", que allà on ets estàs bé.

M'has tranquil·litzat molt, tot i saber
que tu no eres gaire creient.

La teva amistat estarà sempre present en el meu cor.

T'he estimat i continuaré estimant-te
fins que ens tornem a trobar.

Això va per tu, amiga meva. T'ho mereixes!

AGNA-MARIA AMIEL I CAZÁN

Fortià, 21 de març de 2026

CINEMA

El 12 de juny la plaça de l'Església va acollir una sessió de curtmetratges a la fresca titulada Petites històries, grans revolucions: dones contra l'estigma, amb la col·laboració de Cinema Transhumant i de l'Oficina Jove. La vesprada va comptar amb la projecció de tres de les sis pel·lícules programades. Per seguretat dels assistents i de la pantalla es van suspendre les tres darreres per les ràfegues de vent d'aquell vespre. La trentena d'assistents van veure *Play*, una pel·lícula sobre l'assetjament a les xarxes socials entre adolescents; *Quejío de loba*, sobre la violència masclista invisibilitzada; i *Harta*, sobre una nena adolescent obligada a veure el seu pare maltractador. La resta i, segurament, alguna més, seran visionades en una data encara per determinar la tardor que ve.

SANT JORDI

El dia de Sant Jordi, a la tarda, aprofitant la sortida de l'escola de la mainada, es va fer un espectacle de contacontes Contes de nenes i dones que se salven soles, al jardí de la Casa Gran, a càrrec de Guillem Coscubiela.

Volem agrair a l'AFA de l'escola l'organització de les parades de llibres i flors, que van tenir una bona afluència al llarg del dia.

MÚSICA

A l llarg de l'últim any, a banda dels concerts de les respectives festes majors d'hivern i estiu, s'han programat o acollit diferents concerts de música de diferents estils. El 10 de setembre es va col·laborar amb la Musclada organitzada per la Botiga de Fortià amb un concert d'havaneres d'Arrels Escalenques, després del sopar, ofert per l'establiment. És un acte ben arrelat a la programació anual del poble i que omple la plaça de veïns en una data tan assenyalada com la vigília de l'Onze de Setembre. Un mes després, l'11 d'octubre, el Centre Agrícola Social va acollir el concert Sons del Camí, un viatge musical a través de l'oferta cultural feta des de can Bayre els darrers anys. Per tancar una etapa en la qual ha dirigit la casa rural del poble, la Cristina Granero va portar diversos músics que van omplir d'art el Centru.

A finals de novembre i principi de desembre, en el marc dels actes de la Marató de TV3 es van organitzar dos concerts vermut solidaris a la plaça de l'Església per recaptar fons per a la investigació del càncer i les seves cures. El 23 de novembre el grup de blues The Rusties van fer un viatge per a la història del blues, que va colpir a tots els assistents a través de la història dels esclaus africans i les lluites dels afroamericans per aconseguir la seva llibertat. El 14 de desembre, dia de la Marató, el grup de blues i soul Mr. Shingles també van fer gaudir d'allò més

als assistents. Entre els dos dies es van recaptar un total de 535,91 euros. Si l'any passat no hi vau poder participar, enguany ho podreu fer perquè ja s'han programat més concerts vermut per a la Marató de 2026.

Durant les festes de Nadal dos concerts van alegrar les tardes dels dies 26 i 27 de desembre. El dia de Sant Esteve la Casa Gran va acollir el concert El nostre Nadal, a càrrec de Martí Peraferrer, Sam, Carles Coll Costa, Clara Valero i Carles Coll Bardés. L'endemà, la Coral Castellonina, dirigida per Clàudia Coral i amb el pianista Carles Teixidor, va oferir un repertori de cançons i nades a l'església parroquial que va fer cantar a tots els assistents.

«Entre Camps»: Un homenatge audiovisual a la memòria de la nostra pagesia

Hi ha imatges que es queden gravades a la retina no pel seu artifici, sinó per la veritat que bateguen. Això és precisament el que aconsegueix el documental *Entre Camps*, una peça audiovisual imprescindible que s'endinsa en el cor de la vida rural per donar veu, rostre i memòria a aquells que han dedicat –i dediquen– la seva vida a treballar la terra de l'Empordà.

En un món que avança a un ritme frenètic i sovint desconnectat dels cicles naturals, aquest projecte neix d'una necessitat urgent: la de fer visible una manera de viure que, tot i ser el pilar de la nostra subsistència i de la nostra identitat de poble, massa sovint queda amagada darrere de les xifres econòmiques del mercat o dels paisatges que veiem passar fugaçment des de la finestra del cotxe.

Sentint el batec de la masia

El projecte, cuinat a foc lent viatjant per pobles, camps i masies de la comarca, és un recull d'històries reals d'ahir i d'avui. No busca la idealització romàntica del camp, sinó el testimoni sincer de la seva gent.

Plaça de Catalunya, 2 - Tel. 972 53 40 77 - FORTIÀ

A través de les converses amb els seus protagonistes, el documental ens mostra la duresa del dia a dia, la incertesa dels elements climatològics, però també l'orgull profund de qui sap que forma part d'un llinatge connector indispensable: el que uneix de forma directa la terra amb la taula de cada llar.

Per a municipis com el nostre, Fortià, on el paisatge agrari ens defineix, ens dibuixa la història i ens abraça geogràficament, aquest documental ressona de manera especial. Ens parla de nosaltres, dels nostres veïns, dels avis que recorden com es batien els camps abans de la mecanització i dels joves que, contra tot pronòstic, decideixen agafar el relleu històric i continuar plantant cara al futur amb determinació.

El fil invisible entre generacions

La força d'*Entre Camps* rau principalment en la seva capacitat innata per connectar el passat amb el present. El documental posa el focus en el relleu generacional, un dels grans reptes i incerteses de la pagesia actual. Com transmetre l'amor per un ofici tan lligat al sacrifici constant? Com protegir el teixit rural de l'oblit institucional i de la pressió del món urbà?

A través dels testimonis directes, veiem que la resposta no està escrita en cap manual d'economia, sinó en el dia a dia de les nostres masies. Està en la transmissió oral de coneixements tradicionals que no s'ensenyen a les escoles: saber llegir la forma dels núvols, conèixer el moment exacte en què la terra demana aigua o interpretar els ritmes de cada collita.

«*Entre Camps* no és només un retrat fidel del sector agrari; és un acte de justícia poètica i històrica amb la gent que manté vius els nostres pobles i els nostres camps»

Una reflexió necessària per a Fortià

Com a lectors i veïns de Fortià, sota la mirada històrica i sempre atenta de la nostra revista, aquest documental ens interpel·la directament. Ens convida a mirar el nostre entorn quotidià amb uns altres ulls, més conscients i agraïts. Cada camp de blat que canvia de color amb les estacions, cada rec que travessa el terme municipal, cada tractor que creua els nostres carrers a primera hora del matí és part indestriable d'aquest mosaic viu que el documental ha capturat amb tanta sensibilitat i respecte.

Quan el documental estigui acabat, la seva projecció al nostre municipi és una oportunitat d'or per asseure'ns plegats, debatre sobre el model de territori que volem per al demà i, sobretot, reconèixer la tasca dels nostres productors. Voldria agrair a la nostra pagesia el seu paper indispensable com a custodis del paisatge i proveïdors de vida. No us el perdeu; és un mirall de la nostra pròpia essència.

PAU PALMADA BELDA

Fortià

Festa Major de Sant Cels

Del 24 al 26 de juliol de 2026

Divendres 24 de juliol

20.00h Repic de Campanes, pregó i "xupinassu" de Festa Major

Tot seguit, **Holi Party**

Hi haurà servei de bar i entrepans.

22.00h Fortià DJ FEST amb:
a la plaça de l'Església.

Dj Xavi Buixó

Dj Office

Dj Cosmik

Dissabte 25 de juliol

A partir de les 11h, Mulla't per l'Esclerosi Múltiple a la Piscina

11.00h IV Torneig infantil de natació (4 a 12 anys), a la Piscina Municipal Emma Feliu.

18.00h Concert i ball, amb el Quintet **Pep i Maria José**, al Centre Agrícola Social.

18.00h Taller de diables amb els **SENYORS DEL FOC**, a la plaça de l'Església.

19.00h Espectacle de màgia amb el **MAG FELIX BRUNET**, a la plaça de l'Església.

20.30h Sopar popular a la plaça de l'Església (no cal reserva).

22.30h Espectacle pirotècnic i correfoc a la plaça amb els **SENYORS DEL FOC**.

23.00h Concert a la plaça de l'Església amb:

ELS TOMS + **La Masovera Barbuda** + **NOCTURNA Party**

Diumenge 26 de juliol

11h XXIII Trobada de motos Vespa i clàssiques, als Pradells.

10:30h Ofici solemne amb l'Orquestra **VILA DE LA JONQUERA**

10.30h Juguem la Natura, amb Kincakau (joc lliure per famílies amb infants de 0 a 8 anys) a la plaça de l'Església.

12h Audició de Sardanes i vermutada popular a la plaça Catalunya.

20h Havaneres amb el grup **PEIX FREGIT**, a la plaça de l'Església

Organitza:

Col·laboren:

Ajuntament
de Fortià

Diputació de Girona

Amics de la Vespa
CE Fortià
La Botiga de Fortià
Oficina Jove Alt Empordà

FesLaFesta.com
ONLINE

L'Ajuntament es reserva la possibilitat de fer canvis que siguin imprescindibles pel bon funcionament dels actes i espectacles.